

A photograph of four diverse young adults, two men and two women, standing in front of a building with a 'LIBRARY' sign. They are all smiling and looking towards the camera. The man on the left is wearing a light blue t-shirt and a backpack. The woman next to him is wearing a blue sleeveless top and holding a purple folder. The man in the center is wearing a colorful plaid shirt over a red t-shirt and a backpack. The woman on the right is wearing a white top and holding a stack of books. A semi-transparent dark grey box is overlaid on the bottom half of the image, containing the title and other text.

Benchmark middelbaar beroepsonderwijs 2022

Bouwsteen studiesucces

Sectorrapportage

KBA
Nijmegen

MBO
Raad

Foto omslag: © Istock | Sam Edwards

© 2023 MBO Raad

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, en evenmin in een retrieval systeem worden opgeslagen, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de MBO Raad te Woerden.

No part of this book/publication may be reproduced in any form, by print, photo print, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Inhoud

Samenvatting	5
1 Inleiding	8
1.1 Indicatoren voor studiesucces	8
1.2 Leeswijzer	9
2 Samenstelling van de studentenpopulatie in het mbo	11
2.1 Omvang van de sector	11
2.2 Opleidingskenmerken	12
2.3 Studentkenmerken	14
2.4 Vooropleidingscategorieën	16
3 Jaarresultaat	20
3.1 Jaarresultaat: een overall-beeld	20
3.2 Jaarresultaat en opleidingskenmerken	22
3.3 Jaarresultaat en studentkenmerken	22
3.4 Jaarresultaat en vooropleiding	23
3.5 Duiding van het jaarresultaat 2022	24
4 Diplomaresultaat	25
5 Startersresultaat	27
6 Passende plaatsing	30
7 Passend diploma	33
8 Opstroom	36
9 Kwalificatiewinst	38
10 Doorstroom mbo - hbo	41
Bijlage 1 – Jaarresultaat 2019-2022 per mbo-instelling	43
Bijlage 2 – Overzicht van alle scores per instelling 2022	45
Bijlage 3 – Populatie t.b.v. indicatoren 2022	47
Bijlage 4 – Mbo-studentenpopulatie per 1-10-2022 naar leeftijdscategorie	48
Bijlage 5 – Statistische samenhang tussen de indicatoren voor studiesucces	49
Bijlage 6 – Domeinswitchers en instellingsswitchers 2018/19 – 2021/22	50

Samenvatting

In opdracht en onder regie van de MBO Raad voert KBA Nijmegen jaarlijks de benchmark mbo, bouwsteen studiesucces uit. Onderdeel van de benchmark is deze sectorrapportage, waarin het accent ligt op het mbo als geheel. In deze samenvatting presenteren we de kernbevindingen over (ontwikkelingen in) de mbo-studentenpopulatie en over het studiesucces in het mbo. De cijfers zijn ontleend aan databestanden van DUO.

DE MBO-STUDENTENPOPULATIE

Tussen 2016 en 2020 nam de studentenpopulatie in het mbo elk jaar toe. Deze trend stopt in 2021, in dat jaar daalde het aantal mbo-studenten met bijna 7.000. In 2022 zet deze daling verder door, het aantal studenten krimpt in 2022 van 512.566 naar 494.969, een daling van ongeveer 17.500 studenten (3,4 procent) per 1 oktober. De daling heeft te maken met de afname van het aantal jonge volwassenen in Nederland. Daarnaast volgt een steeds kleiner deel van de vo-leerlingen een vmbo-opleiding en neemt het aandeel havo en vwo juist toe.

De daling van het totale aantal mbo-studenten in 2022 komt voor rekening van de bol. Net als in 2021 neemt in 2022 zowel de instroom in de bol als de gehele populatie bol-studenten af. Bij de bbl is in die jaren een stijging van de aantallen te zien, maar niet voldoende om te compenseren voor de daling in de bol.

De verhoudingen tussen de leerwegen volgen in belangrijke mate de economische conjunctuur, en de afgelopen jaren speelde ook de coronapandemie een rol. Tijdens de economische crisis tussen 2008 en 2015 nam het aandeel van de bbl sterk af en dat van de bol toe. Vanaf 2016 tot 2019 was een omgekeerde ontwikkeling waarneembaar. Dit is volgens verwachting: in tijden van economische teruggang en een gebrek aan leerarbeidsplaatsen neemt de instroom in de bbl af ten gunste van de bol (bol en bbl als communicerende vaten).

In 2020 waren de rollen weer omgedraaid: de bbl nam licht af en de bol nam toe. Het ligt voor de hand te veronderstellen dat de coronapandemie hierbij een rol speelde; deze bracht voor de bbl extra complicaties met zich mee (gedwongen sluitingen van leerbedrijven; studenten niet langer welkom vanwege thuiswerken en besmettingsrisico; geen bezoek van BPV-begeleiders aan leerbedrijven mogelijk etc.). In 2021 en 2022 zet deze trend niet door; de gunstige arbeidsmarktperspectieven zorgden voor een herstel van de bbl.

De daling van het aantal mbo-studenten in 2022 doet zich voor bij alle opleidingsniveaus. In absolute aantallen is niveau 4 in 2022 het meest gekrompen, maar verhoudingsgewijs is de daling op niveau 2 en 3 nog iets sterker. Als we kijken naar de ontwikkeling in de verdeling van de studenten naar mbo-niveau in de periode 2019-2022,

zien we dat het aandeel van niveau 4 is gegroeid maar in 2022 stabiliseert op 58 procent. Het aandeel studenten op niveau 3 is het sterkst gekrompen, van 24 naar 22 procent. Ook het aandeel van niveau 2 is iets gezakt, terwijl dat in de entree in deze periode op hetzelfde peil blijft.

STUDIESUCCES

In deze sectorrapportage geven we het studiesucces in het mbo weer aan de hand van acht indicatoren. We gaan eerst in op de indicator jaarresultaat, gevolgd door de overige indicatoren die vooral het behalen van een diploma centraal stellen: diplomaresultaat, startersresultaat en passend diploma. Daarna passeren indicatoren de revue die studiesucces vanuit een andere invalshoek benaderen: passende plaatsing, opstroom, kwalificatiewinst en doorstroom mbo-hbo. Ten slotte wordt op basis van data-analyses ingegaan op achtergronden van de relatief forse daling van het studiesucces in 2022.

Jaarresultaat

Het jaarresultaat in het mbo is aan schommelingen onderhevig. Nadat het tussen 2008 en 2015 elk jaar is gestegen was in de periode 2016-2019 sprake van een afname. Het jaarresultaat is in het eerste coronajaar 2020 flink toegenomen. In 2021 zette een lichte daling in, die zich in 2022 versterkt doorzet: het jaarresultaat daalde van 72,4 naar 67,9 procent.

Net als in voorgaande jaren lopen de scores voor jaarresultaat in 2022 per mbo-instelling sterk uiteen, van 57 procent tot 85 procent.

Diplomaresultaat, startersresultaat en passend diploma

Uit de rapportages van de afgelopen jaren blijkt dat de scorepatronen voor diplomaresultaat sterk verwant zijn aan die van het jaarresultaat. Dit is ook in 2022 het geval. Net als het jaarresultaat is het diplomaresultaat in 2022 gedaald, van 72,7 procent in 2021 naar 69,1 procent in 2022. Het startersresultaat van eerstejaars studenten in het mbo bedraagt in 2022 81,7 procent, met andere woorden: 81,7 procent van de eerstejaars in 2021 studeert in 2022 nog bij dezelfde mbo-school of heeft de school met een diploma verlaten. Dat is 3 procentpunt minder dan in 2021.

Ook de indicator passend diploma volgt het scorepatroon van de diplomagerichte indicatoren; in 2022 is sprake van een afname. Van invloed op de score van deze indicator zijn zowel het behalen van een diploma als de hoogte van dat diploma (in relatie tot de vooropleiding). Afgaande op de scorepatronen weegt het behalen van het diploma hierin

het zwaarst. Als we de scores voor diplomaresultaat en passend diploma combineren ontstaat het volgende beeld: in 2022 (schooljaar 2021/22) heeft 69,1 procent van de instellingsverlaters een diploma behaald (diplomaresultaat): 42,5 procent met een diplomaniveau dat passend wordt geacht voor hun vooropleiding, 16,1 procent met een hoger en 10,5 procent met een lager diplomaniveau dan passend wordt geacht. De overige 30,9 procent van de instellingsverlaters heeft geen diploma behaald.

Passende plaatsing, kwalificatiewinst, opstroom en doorstroom mbo-hbo

In tegenstelling tot de scores voor jaar-, diploma- en startersresultaat en passend diploma stegen die voor passende plaatsing en kwalificatiewinst in de periode 2017-2019 elk jaar verder. Daarna is bij kwalificatiewinst sprake van een stabilisatie: gediplomeerde uitstromers in 2021 en 2022 halen een vergelijkbaar diplomaniveau als in 2020. Bij passende plaatsing is in 2021 en 2022 sprake van een lichte achteruitgang: iets minder eerstejaars worden geplaatst op een niveau dat op basis van hun vooropleiding in het vo kan worden verwacht.

Van alle mbo-studenten uit 2021 op niveau 2 of 3 die in 2022 nog op dezelfde mbo-school zitten, is bijna een op de vijf doorgestroomd naar een hoger niveau (indicator opstroom). Dit percentage daalt vanaf 2016 (met een onderbreking in 2021) langzaam maar gestaag. Ook de doorstroom naar het hbo vertoont een dalende lijn: van 36,8 procent in 2020 naar 30,2 procent in 2022.

DUIDING VAN DE ONTWIKKELINGEN VAN HET STUDIESUCCES IN 2020 EN 2021

De studie jaren 2019/2020 tot en met 2021/2022 stonden in het teken van de coronapandemie. Toen in 2020 duidelijk werd dat deze pandemie langdurig gevolgen zou hebben voor het onderwijs en voor (mbo-)studenten, waren er behalve over hun welzijn ook grote zorgen over de impact op het studiesucces als gevolg van sociaal-emotionele problematiek en opgelopen leerachterstanden. De resultaten over het studiesucces over 2019/2020, het eerste coronajaar, wezen anders uit: het jaar- en diplomaresultaat waren gestegen. In 2020/2021 zakte het jaar- en diplomaresultaat iets, maar lagen de scores nog wel hoger dan vóór de coronapandemie. In 2021/2022 is dit na een nieuwe, forsere daling niet meer het geval.

Op basis van cijfermatige analyse van de databestanden voor deze benchmark kan deze ontwikkeling niet worden

verklaard. Wel is het gegeven dat de daling zich voordoet bij vrijwel alle mbo-instellingen, studentcategorieën en opleidingsvarianten een indicatie dat externe factoren hier (mede) debet aan zijn. In beschouwingen over deze ontwikkeling wordt als oorzaak voor het lagere studieresultaat gewezen op de impact van de coronapandemie en op de krappe arbeidsmarkt. Door de gevolgen van de coronapandemie, zoals het sluiten van scholen, verloren studenten hun motivatie en hun mentale gezondheid verslechterde.

En de krappe arbeidsmarkt maakt het aantrekkelijk voor studenten om werk te verkiezen boven hun studie. Ook in de jaren voor de coronapandemie, van 2015/2016 tot en met 2018/2019, was sprake van een neerwaartse trend wat betreft het studiesucces¹. De komende jaren, als de generatie studenten die de impact van de afgelopen coronapandemie heeft ervaren het mbo heeft verlaten, wordt duidelijk of mbo-instellingen erin slagen weer de weg omhoog te vinden.

---

1 Behalve in de ontwikkeling van het jaarresultaat is dit ook zichtbaar in de ontwikkeling van de cijfers over voortijdig schoolverlaten; het aantal vsv-ers steeg in die periode van 23.000 naar 27.000, zie <https://www.ocwincijfers.nl/themas/voortijdig-schoolverlaten#:~:text=In%202021%2D2022%20is%20het,waarvan%205.217%20in%20het%20mbo>

1 Inleiding

In 2006 verscheen de eerste sectorrapportage van de benchmark MBO, bouwsteen studiesucces. Hierin konden mbo-instellingen hun prestaties op het gebied van studiesucces vergelijken met die van de mbo-sector. Tot en met 2012 werden deze prestaties uitgedrukt in jaarresultaat en diplomaresultaat. In de jaren daarna zijn aanvullende indicatoren voor studiesucces in de benchmark opgenomen, waardoor een breder en evenwichtiger beeld van de prestaties van de scholen ontstond. Het primaire doel is echter vanaf de start onveranderd: het aanreiken van gegevens over studiesucces aan de hand waarvan onderwijsinstellingen kunnen zien waar zij hun prestaties kunnen verbeteren.

In deze sectorrapportage ligt het accent op het mbo als geheel. Naast deze overkoepelende sectorrapportage omvat de benchmark mbo 2022, bouwsteen studiesucces voor de afzonderlijke mbo-instellingen nog de volgende bestanddelen:

- een instellingsrapportage;
- excel-sheets met de resultaten op de indicatoren uitgesplitst per beroepsopleiding naar niveau en leerweg, aangevuld met een excel-sheet met data over switchers;
- een interactieve vergelijkingstool waarin instellingen hun studiesucces kunnen vergelijken met dat van andere mbo-instellingen.

De benchmark mbo, bouwsteen studiesucces is in opdracht en onder regie van de MBO Raad uitgevoerd door KBA Nijmegen. De cijfers zijn ontleend aan databestanden van DUO.

1.1 INDICATOREN VOOR STUDIESUCCES

Sinds 2018 komen in de benchmark mbo, bouwsteen studiesucces de volgende indicatoren voor studiesucces aan bod:

1. jaarresultaat;
2. diplomaresultaat;
3. startersresultaat;
4. passende plaatsing;
5. passend diploma;
6. opstroom;
7. kwalificatiewinst;
8. doorstroom mbo-hbo.

Onderstaand worden de indicatoren kort geïntroduceerd. In de hoofdstukken 3 t/m 10 worden ze uitgebreider toegelicht en worden de prestaties van de mbo-sector aan de hand van deze indicatoren beschreven.

1. Jaarresultaat

Jaarresultaat staat voor wat het mbo per jaar aan gediplomeerden realiseert. Het gaat daarbij om het totale aantal gediplomeerden op niveau 2, 3 of 4, zowel instellingsverlaters als gediplomeerden die in hun instelling verder gaan met een mbo-opleiding. Studenten in de entreeopleiding worden niet in het jaarresultaat betrokken. In het jaarresultaat tellen alleen diploma's mee die zijn behaald in het teljaar. Het jaarresultaat wordt uitgedrukt in het percentage gediplomeerden op het totaal aantal gediplomeerden plus het aantal ongediplomeerde instellingsverlaters.

2. Diplomaresultaat

Diplomaresultaat staat voor het aandeel mbo-studenten dat het mbo verlaat met een diploma op niveau 2, 3 of 4. Het diplomaresultaat wordt uitgedrukt in het percentage instellingsverlaters met een mbo-diploma op het totale aantal instellingsverlaters. Indien een mbo-student ooit in voorgaande zes jaren een mbo-diploma heeft behaald, wordt dit ook in beschouwing genomen. Diplomaresultaat richt zich met andere woorden op studiesucces voor mbo-verlaters gedurende hun loopbaan in het mbo.

3. Startersresultaat

'Startersresultaat' is de spiegel van uitval eerstejaars op mbo-niveau 2 t/m 4.

Voor deelnemers die per 1 oktober 2021 in een mbo-instelling zijn ingestroomd op niveau 2, 3 of 4 is de bestemming op 1 oktober 2022 nagegaan: zijn zij nog in opleiding bij dezelfde instelling, uitgestroomd met een diploma of uitgevalen zonder diploma? De opgetelde percentages voor 'nog in opleiding' en 'uitgestroomd met diploma' vormen samen de score voor 'startersresultaat'.

4. Passende plaatsing

Deze door de Onderwijsinspectie ontwikkelde indicator geeft aan of studenten die in een mbo-instelling zijn ingestroomd op niveau 2, 3 of 4 zijn geplaatst op een mbo-niveau dat passend wordt geacht op basis van de vooropleiding. Er zijn drie mogelijkheden: plaatsing op niveau, plaatsing boven niveau en plaatsing onder niveau. De opgetelde percentages voor 'op' en 'boven' niveau vormen samen de score voor 'passende plaatsing'. Bij de normering worden zowel de vooropleiding in het vo als eerder in het mbo behaalde diploma's betrokken.

5. Passend diploma

Waar 'passende plaatsing' betrekking heeft op het instroomniveau van studenten, gaat 'passend diploma' over het niveau van uitstroom: de indicator geeft aan of bij instellingsverlaters het niveau van het diploma passend wordt geacht bij de vooropleiding. Er zijn vier mogelijkheden: diplomering op, boven of onder niveau, of geen diploma. De opgetelde percentages voor 'op' en 'boven' niveau vormen samen de score voor 'passend diploma'.

6. Opstroom

Opstroom wordt berekend over de doorstroompopulatie. Er is sprake van opstroom als een student die in het mbo is ingeschreven op niveau 2 of 3, in het volgende jaar op een hoger mbo-niveau in dezelfde instelling is ingeschreven.

7. Kwalificatiewinst

Kwalificatiewinst heeft betrekking op het verschil tussen het behaalde diplomaniveau in het mbo en het niveau van vooropleiding in het vo. In tegenstelling tot 'passend diploma' bestaat de populatie voor 'kwalificatiewinst' alleen uit *gediplomeerde* instellingsverlaters in een teljaar. De indicator wordt uitgedrukt in het percentage dat een diploma heeft behaald op minimaal het niveau dat op basis van de vooropleiding kan worden verwacht.

8. Doorstroom mbo-hbo

De doelgroep voor de indicator 'doorstroom mbo-hbo' bestaat uit gediplomeerden op niveau 4. De indicator wordt uitgedrukt in het percentage instellingsverlaters met een diploma op niveau 4 die op 1 oktober van het volgende teljaar staan ingeschreven in het hbo.

Gebruikte databestanden

De analyses zijn gebaseerd op cijfers die zijn ontleend aan databestanden van DUO. De cijfers in deze rapportage hebben betrekking op het jaar 2022 (het schooljaar 2021/22). De gegevens over 2022 zijn gebaseerd op de BRON-foto van november 2022 (vóór de accountantscontrole) en hebben dus de status 'voorlopig'. De populatiegegevens (studentenaantallen) over 2022 zullen in de volgende benchmarkrapportage worden geactualiseerd. In de praktijk leverde dit in de afgelopen jaren slechts beperkte wijzigingen op.

Voor de indicator doorstroom mbo-hbo kunnen de cijfers niet worden uitgesplitst naar studentkenmerken. Dit heeft te maken met beperkingen in het voor deze indicator beschikbare databestand.

1.2 LEESWIJZER

In dit rapport worden gegevens over deelname en studieresultaten in het mbo gepresenteerd op het niveau van de mbo-sector als geheel, dat wil zeggen ongeacht de onderwijsinstelling waar studenten zijn ingeschreven. Om het mogelijk te maken gegevens op instellingsniveau te spiegelen, ten opzichte van elkaar en ten opzichte van de mbo-sector als geheel, zijn daarnaast in bijlage 1 en bijlage 2 voor elk van de indicatoren de scores van afzonderlijke instellingen weergegeven. Meer gedetailleerde gegevens op het niveau van individuele instellingen zijn gepresenteerd in afzonderlijke instellingsspecifieke rapportages.

Hoofdstuk 2 betreft gegevens over de deelname aan het mbo. De studentenpopulatie wordt beschreven aan de hand van opleidingskenmerken (niveau, opleidingssector, leerweg) en studentkenmerken (geslacht, leeftijd, migratieachtergrond, vooropleiding).

Hoofdstuk 3 bevat gegevens over het jaarresultaat, uitgesplitst naar opleidings- en studentkenmerken. Vanwege de beleidsrelevantie van cijfers over jaarresultaat is deze indicator het meest uitgebreid beschreven.

In de *hoofdstukken 4 t/m 10* komen de overige indicatoren aan bod:

- diplomaresultaat (hoofdstuk 4);
- startersresultaat (hoofdstuk 5);
- passende plaatsing (hoofdstuk 6);
- passend diploma (hoofdstuk 7);
- opstroom (hoofdstuk 8);
- kwalificatiewinst (hoofdstuk 9);
- doorstroom mbo-hbo (hoofdstuk 10).

Bijlage 1 bevat een overzicht van het jaarresultaat voor afzonderlijke mbo-instellingen in 2019 t/m 2022. *Bijlage 2* bevat de scores voor alle indicatoren voor de afzonderlijke mbo-instellingen in 2022. *Bijlage 3 en Bijlage 4* bevatten achtergrondgegevens over de studentenpopulatie in het mbo. *Bijlage 5* toont de statistische samenhang tussen de indicatoren voor studiesucces. *Bijlage 6* laat de ontwikkeling zien van het percentage switchers in het mbo. Het gaat daarbij zowel om domeinswitchers binnen de instelling als om studenten die veranderen van instelling.

2

Samenstelling van de studentenpopulatie in het mbo

Dit hoofdstuk biedt een doorkijk in de samenstelling van de gehele studentenpopulatie in het mbo, dat wil zeggen ongeacht de onderwijsinstelling. Tevens wordt de ontwikkeling daarin over de afgelopen jaren weergegeven. Het hoofdstuk dient enerzijds voor een goed begrip van de eigenheid van het mbo als onderwijssector en anderzijds als achtergrond bij de interpretatie van de in volgende hoofdstukken gepresenteerde cijfers over studiesucces.

2.1 OMVANG VAN DE SECTOR

In 2021 nam het aantal mbo-studenten voor het eerst sinds jaren af, met bijna 7.000. In 2022 zet deze daling zich versterkt door. Het aantal mbo-studenten krimpt in 2022 van 512.566 naar 494.969, een daling van ongeveer 17.500 studenten (3,4 procent) per 1 oktober². De daling was al eerder voorspeld en heeft te maken met de afname van het aantal jonge volwassenen in Nederland. Daarnaast volgt een steeds kleiner deel van de vo-leerlingen een vmbo-opleiding en neemt het aandeel havo en vwo juist toe³. In de volgende paragrafen wordt uiteengezet bij welke student- en opleidingscategorieën (meer of minder) sprake is van een daling.

Overzicht 2.1 laat zien dat roc's verreweg de meeste studenten hebben, gevolgd door vakinstellingen en aoc's⁴. De afname van het aantal studenten in 2022 komt getalsmatig voor het grootste deel voor rekening van de roc's; procentueel is de daling bij roc's, vakinstellingen en aoc's ongeveer even groot (-1 procentpunt).

Overzicht 2.1 – Aantal studenten per soort instelling van 1-10-2019 t/m 1-10-2022

	2019	2020	2021	2022
roc's	462.435	469.427	464.272	448.325
aoc's	22.865	22.840	21.636	20.879
vakinstellingen	27.339	27.133	26.656	25.763
overige	2	1	2	2
Totaal	512.641	519.401	512.566	494.969

2 Het aantal van 494.969 mbo-studenten in 2022 is gebaseerd op de BRON-foto van november 2022 en heeft de status 'voorlopig'. Bij de definitieve versie

3 Zie ook Ministerie van OCW, Directie Kennis (2022). *Referentieraming 2022. Leerlingen- en studentraming ter onderbouwing van de begroting van OCW*. Den Haag: Ministerie van OCW. van dit bestand kunnen nog correcties op dit aantal plaatsvinden.

4 De categorie 'overige' betreft een doveninstituut met in 2022 slechts 2 mbo-studenten.

2.2 OPLEIDINGSKENMERKEN

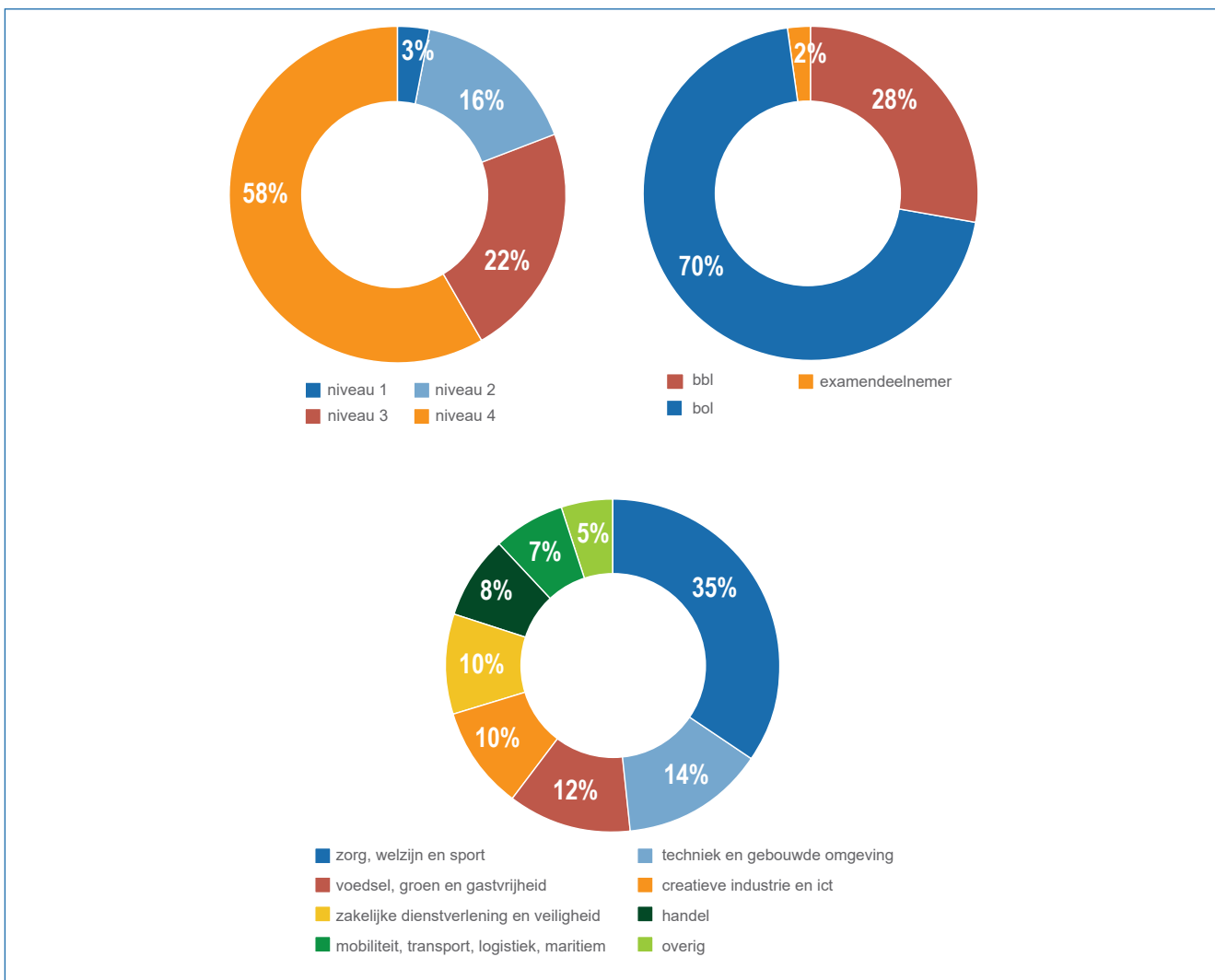
Per 1-10-2022 is ruim de helft van de studenten (58%) ingeschreven in een opleiding op *niveau 4* (zie overzicht 2.2). Ruim een vijfde volgt een opleiding op niveau 3 en 16 procent op niveau 2. Niveau 1 (entree) bevat met 3 procent veruit de kleinste groep. Wat *leerweg* betreft volgt 70 procent van de studenten een opleiding in de bol en 28 procent in de bbl. De *sector* zorg, welzijn en sport (35%) is veruit de grootste opleidingssector, op flinke afstand gevolgd door techniek en gebouwde omgeving (15%), voedsel, groen en gastvrijheid (12%), zakelijke dienstverlening en creatieve industrie en ict (beide 10 procent). De sector specialistisch vakmanschap is met 1 procent van het totale aantal studenten het kleinst.

Overzicht 2.3 presenteert de studentenpopulatie op vier meetmomenten en voor verschillende opleidingsvarianten: per niveau, leerweg en opleidingssector.

Opleidingsniveau

De daling van het aantal mbo-studenten in 2022 doet zich voor bij alle opleidingsniveaus. In absolute aantallen is niveau 4 in 2022 het meest gekrompen (-9.000 studenten); verhoudingsgewijs is de daling op niveau 2 en 3 nog iets sterker. Als we kijken naar de ontwikkeling in de verdeling van de studenten naar mbo-niveau in de periode 2019-2022, zien we dat het aandeel van niveau 4 is gegroeid maar in 2022 stabiliseert op 58 procent. Het aandeel studenten op niveau 3 is het sterkst gekrompen, van 24 naar 22 procent. Ook het aandeel van niveau 2 is iets gezakt, terwijl dat in de entree in deze periode op hetzelfde peil blijft.

Overzicht 2.2 – Verdeling van de mbo-studentenpopulatie per 1-10-2022 naar niveau, leerweg en sector

Overzicht 2.3 – Studentenpopulatie van 1-10-2019 t/m 1-10-2022 per niveau, opleidingssector en leerweg

	2019		2020		2021		2022	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Niveau								
entree	17.490	3	16.640	3	16.017	3	15.811	3
niveau 2	85.277	17	86.119	17	84.542	16	81.142	16
niveau 3	122.434	24	119.108	23	115.469	23	110.519	22
niveau 4	287.440	56	297.534	57	296.538	58	287.497	58
Totaal (=100%)	512.641	100	519.401	100	512.566	100	494.969	100
Opleidingssector¹								
niet gespecificeerd naar sector					698	0	379	0
techniek en gebouwde omgeving					69.950	14	69.000	14
mobiliteit, transport, logistiek, maritiem					35.632	7	33.260	7
zorg, welzijn en sport					174.107	34	171.834	35
handel					43.763	9	40.491	8
creatieve industrie en ICT					50.445	10	48.110	10
voedsel, groen en gastvrijheid					60.413	12	57.357	12
zakelijke dienstverlening en veiligheid					51.414	10	48.432	10
specialistisch vakmanschap					3.195	1	3.183	1
entree					16.017	3	15.811	3
bovensectoraal					6.932	1	7.112	1
Totaal (=100%)					512.566	100	494.969	100
Leerweg								
bbl	129.915	25	127.862	25	129.504	25	136.834	28
bol-deeltijd	0	0	0	0	1	0	9	0
bol	373.221	73	381.128	73	373.032	73	347.842	70
examendeelnemer ²	9.505	2	10.411	2	10.029	2	10.284	2
Totaal (=100%)	512.641	100	519.401	100	512.566	100	494.969	100

¹ Vanaf 2021 is een nieuwe sectorindeling van kracht, daarom zijn geen vergelijkbare gegevens over eerdere jaren beschikbaar.

² Dit vormt een aparte categorie, en is uiteraard in de praktijk geen 'leerweg'.

Opleidingssector

Overzicht 2.3 laat zien dat in alle opleidingssectoren het aantal studenten tussen 2021 en 2022 is gedaald, met uitzondering van de categorie 'bovensectoraal' die met name de cross-over kwalificaties omvat. Hoewel ook in de sector zorg, welzijn en sport het aantal studenten daalde (met ruim 2.000), is het aandeel van die sector in de totale studentenpopulatie licht gegroeid, van 34 naar 35 procent. Dit ging ten koste van de sector handel (van 9 naar 8 procent). Voor het overige is de verdeling over de sectoren in 2022 niet noemenswaardig veranderd.

Leerweg

De verhoudingen tussen de leerwegen volgen in belangrijke mate de economische conjunctuur. Zo daalde tijdens de economische crisis tussen 2008 en 2015 het aandeel van de bbl van 33 procent naar 20 procent en steeg het aandeel van de bol van 63 procent naar 78 procent. Vanaf 2016 tot 2019 was een omgekeerde ontwikkeling waar-

neembaar: een opleving van de bbl en een lichte daling van de bol. Dit is volgens verwachting: in tijden van economische teruggang en een gebrek aan leerarbeidsplaatsen neemt de instroom in de bbl af ten gunste van de bol (bol en bbl als communicerende vaten).

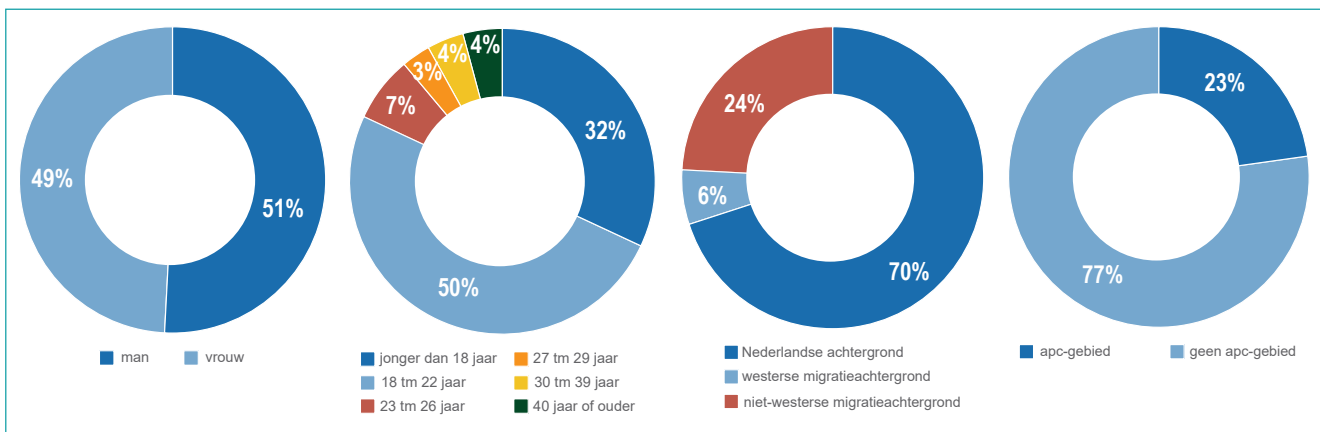
De groei van de bbl werd onderbroken door de coronapandemie die vooral in het eerste coronajaar 2020 voor de bbl extra complicaties met zich meebracht (gedwongen sluitingen van leerbedrijven; studenten niet langer welkom vanwege thuiswerken en besmettingsrisico; geen bezoek van BPV-begeleiders aan leerbedrijven mogelijk etc.). Overzicht 2.3 laat zien dat de bbl zich in 2021 herstelt, en in 2022 is weer sprake van groei. Algemeen wordt aangenomen dat de arbeidsmarktcrachte hiervan de oorzaak is. De daling van de bol is in 2022 substantieel: ruim 25.000 bol-studenten minder in een jaar tijd. Zoals beschreven in de toelichting bij overzicht 2.1 heeft deze daling een demografische achtergrond, maar ook de concurrentie van het havo en vwo speelt een rol.

2.3 STUDENTKENMERKEN

In overzicht 2.4 is de verdeling van de mbo-studentenpopulatie per 1 oktober 2022 weergegeven naar geslacht, leeftijd, migratieachtergrond en het al dan niet woonachtig zijn in een armoedeprobleemcumulatiegebied (apc-gebied⁵).

Overzicht 2.5 geeft voor de periode 2019-2022 de verdeling van de mbo-studentenpopulatie weer naar persoonskenmerken. Wat betreft *leeftijd* en het *wonen in een apc-gebied* blijft de verdeling in deze periode nagenoeg gelijk. Wat betreft *geslacht* is een heel geleidelijke toename van het aandeel vrouwen zichtbaar. Ook ten aanzien van *migratieachtergrond* zien we een geleidelijke verschuiving: in vergelijking met 2019 is het aantal en het aandeel studenten met een niet-westerse migratie-achtergrond licht gestegen.

Overzicht 2.4 – Verdeling van de mbo-studentenpopulatie per 1-10-2022 naar geslacht, leeftijd, migratieachtergrond en apc-gebied [percentages worden nog geactualiseerd]

⁵ Een armoedeprobleemcumulatiegebied (apc-gebied) is een postcodegebied waarin het percentage huishoudens met een laag inkomen, het percentage huishoudens met een uitkering én het percentage personen met een niet-westerse migratieachtergrond hoger is dan in 80 procent van alle postcodegebieden in Nederland.

Overzicht 2.5 – Studentenpopulatie van 1-10-2019 t/m 1-10-2022 naar geslacht, leeftijdscategorie, migratieachtergrond en apc-gebied

	2019		2020		2021		2022	
	aantal	%	aantal	%	Aantal	%	aantal	%
Geslacht								
man	265.000	52	267.532	52	263.461	51	253.956	51
vrouw	247.641	48	251.869	48	249.102	49	241.010	49
onbekend	0	0	0	0	3	0	3	0
Totaal (=100%)	512.641	100	519.401	100	512.566	100	494.969	100
Leeftijdscategorie								
jonger dan 18 jaar	164.819	32	166.637	32	161.141	31	157.332	32
18-22 jaar	261.295	51	265.045	51	261.976	51	247.401	50
23-26 jaar	35.699	7	36.339	7	37.018	7	36.025	7
27-29 jaar	13.243	3	13.097	3	13.093	3	12.748	3
30-39 jaar	19.007	4	19.755	4	20.717	4	21.961	4
40 jaar of ouder	18.578	4	18.528	4	18.621	4	19.502	4
Totaal (=100%)	512.641	100	519.401	100	512.566	100	494.969	100
Migratieachtergrond								
Nederlandse achtergrond	366.491	71	366.700	71	358.819	70	345.008	70
westerse migratieachtergrond	29.570	6	30.400	6	30.727	6	30.222	6
niet-westerse migratieachtergrond	116.378	23	122.121	24	122.856	24	119.503	24
onbekend	202	0	180	0	164	0	236	0
Totaal (=100%)	512.641	100	519.401	100	512.566	100	494.969	100
Apc-gebied								
apc-gebied	117.247	23	121.090	23	120.830	24	115.661	23
geen apc-gebied	395.394	77	398.311	77	391.736	76	379.308	77
Totaal (=100%)	512.641	100	519.401	100	512.566	100	494.969	100

Instroom in 2019-2022

Overzicht 2.6 gaat wat gedetailleerder in op de verdeling naar leerweg, nu vanuit het perspectief van de *instroom* in de mbo-instellingen tussen 2019 en 2022. De onderste rij laat zien dat de totale instroom na 2019 afneemt. Er zijn wel duidelijke verschillen tussen de leerwegen. Bij de bol is sprake van een gestage daling. De bbl veert, na een daling in het eerste coronajaar 2020, weer op en de instroom in deze leerweg ligt in 2022 iets boven het niveau van 2019, het jaar voorafgaand aan de coronapandemie. In 2022 compenseert de groei van de instroom in de bbl bijna voor de krimp van de bol.

Als we de instroomcijfers vergelijken met die van de gehele studentenpopulatie zien we dat in 2020, ondanks de da-

ling van de instroom (zie overzicht 2.7), nog sprake was van een toename van het totaal aantal bol-studenten (zie overzicht 2.3). Dit duidt op een relatief lage uitstroom uit de bol in dat jaar. Mogelijk speelde de coronapandemie hierbij een rol: onderzoek wijst erop dat studenten hierdoor in het eerste jaar van deze pandemie langer in het onderwijs bleven⁶. Vanaf 2021 is dit corona-effect niet meer terug te zien in de cijfers: zowel de instroom als het totale studentenvolume in de bol is gedaald. Op basis van de ontwikkeling van de instroomcijfers en de achtergronden daarvan – met name demografische ontwikkelingen en het krimpen van het aandeel vo-leerlingen dat een vmbo-opleiding volgt – is de verwachting dat deze daling van de instroom én het totaal aantal mbo-studenten de komende jaren doorzet.

6 Zwetsloot, J. e.a. (2021). *Een onverwacht valse start op de arbeidsmarkt. De invloed van de coronapandemie op de overgang van het onderwijs naar de arbeidsmarkt. Tussenrapportage*. Amsterdam: SEO/Utrecht: Verweij Jonker Instituut; Bussink, H. e.a. (2022).

Overzicht 2.6 – Instroom van 1-10-2019 t/m 1-10-2022 per leerweg

	2019		2020		2021		2022	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
bbl	44.192	25	38.447	23	41.384	26	45.664	28
bol	131.304	75	127.635	77	120.572	74	115.697	72
Totale instroom¹	175.496	100	166.082	100	161.956	100	161.361	100

¹ Dit is exclusief instroom van examendeelnemers

Overzicht 2.7 – Instroom van 1-10-2019 t/m 1-10-2022 naar leeftijdsklasse

	2019		2020		2021		2022	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Leeftijdsklasse								
jonger dan 18 jaar	107.181	60	106.396	63	100.823	61	100.326	61
18-22 jaar	42.296	24	38.021	23	37.976	23	37.112	23
23-26 jaar	7.985	5	7.034	4	7.279	4	6.852	4
27-29 jaar	3.696	2	3.184	2	3.342	2	3.270	2
30-39 jaar	7.180	4	5.932	4	6.785	4	7.233	4
40 jaar of ouder	9.000	5	7.472	4	8.145	5	8.796	5
Totaal	177.338	100	168.039	100	164.350	100	163.589	100

De ontwikkelingen in de instroom in de bbl en bol worden weerspiegeld in de verhouding tussen de leeftijdscategorieën. In 2022 is de instroom van volwassen studenten – met name in de leeftijdscategorie 30 jaar en ouder - gestegen. Dit betreft vrijwel uitsluitend bbl-ers.

2.4 VOOROPLEIDINGSCATEGORIEËN

In deze paragraaf gaan we in op de vooropleiding die de mbo-studenten in het voortgezet onderwijs hebben gevolgd. De gegevens hierover zijn ontleend aan BRON-vo en betreffen steeds de *hoogste* vooropleiding in het vo.

Overzicht 2.8 toont de verdeling van de mbo-studenten over de vooropleidingscategorieën. De meeste mbo-studenten hebben een diploma van een vmbo-opleiding behaald, waarbij vmbo theoretische leerweg de grootste groep vormt; in 2022 heeft 31 procent van de studenten een vmbo TL diploma op zak. Elf procent van de studenten (7 procent vmbo en 4 procent havo/vwo) heeft geen diploma van het voortgezet onderwijs. In 2022 kwam een einde aan de jarenlange groei van het aantal studenten afkomstig uit het praktijkonderwijs. Dit aantal bedraagt in 2022 bijna 17.000 studenten.

Overzicht 2.8 – Hoogste vooropleiding voortgezet onderwijs van 1-10-2019 t/m 1-10-2022

	2019		2020		2021		2022	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
praktijkonderwijs	14.385	3	15.892	3	16.856	3	16.777	3
vmbo zonder diploma	35.080	7	36.674	7	36.506	7	35.263	7
havo/vwo zonder diploma	15.103	3	15.182	3	16.066	3	18.049	4
vmbo BB met diploma	83.921	16	82.654	16	79.147	15	73.190	15
vmbo KB met diploma	119.482	23	121.038	23	118.780	23	114.118	23
vmbo GL met diploma	25.085	5	25.820	5	25.623	5	25.041	5
vmbo TL met diploma	160.384	31	163.947	32	160.541	31	153.969	31
havo/vwo met diploma	18.559	4	18.687	4	19.043	4	19.523	4
vooropleiding vo onbekend	40.642	8	39.507	8	40.004	8	39.039	8
Totaal	512.641	100	519.401	100	512.566	100	494.969	100

De categorie 'vooropleiding vo onbekend'

Van de 494.969 studenten in het mbo per 1-10-2022 is van 455.930 (92 procent) de vooropleiding bekend en van 39.039 (8 procent) niet. Deze studenten komen niet voor in de BRON-vo bestanden van de afgelopen jaren. Omdat elk jaar een nieuw BRON-vo bestand wordt toegevoegd, neemt deze categorie in de regel langzaam in aantal af. De laatste jaren zien we echter dat dit aantal vrij stabiel is. Dit is het gevolg van het herstel van de bbl, de leerweg waarvoor vooral oudere studenten kiezen die langer geleden het vo hebben verlaten.

Mbo-studenten van wie de vooropleiding in het voortgezet onderwijs niet bekend is, zijn in overgrote meerderheid 23 jaar of ouder en zij volgen meestal de beroepsbegeleidende leerweg. Bij de overige mbo-studenten liggen de verhoudingen andersom. Daarnaast blijkt dat de groep 'vooropleiding vo onbekend' naar verhouding vaak een opleiding volgt op niveau 1, 2 en 3 en minder vaak op niveau 4. Dit doet vermoeden dat het feitelijk vooropleidingsniveau van deze groep gemiddeld lager is dan voor de gehele mbo-studentenpopulatie.

Gelet op hun leeftijd en op de leerweg die zij in meerderheid volgen, kan er van uit worden gegaan dat de categorie 'vooropleiding vo onbekend' vooral bestaat uit werkenden, werkzoekenden, herintreders en/of zij-instromers die een mbo-opleiding volgen.

Leerwegondersteunend onderwijs

Een vo-leerling kan leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) volgen als hij of zij extra ondersteuning nodig heeft om een diploma te halen. Dat kan in elk van de vier leerwegen van het vmbo; voor havo- of vwo-leerlingen bestaat deze mogelijkheid niet.

Van ruim 67.000 mbo-studenten in 2022 is bekend dat zij in het vmbo leerwegondersteunend onderwijs hebben gevolgd. Dit is 14 procent van alle mbo-studenten (zie overzicht 2.9)⁷. Tussen 2008 en 2017 steeg de omvang van groep mbo-studenten met een lwoo-vooropleiding elk jaar licht, zowel in absolute als in relatieve zin. In 2018 is deze trend gekeerd; vanaf 2019 is zowel het aantal als het percentage mbo-studenten met een lwoo-achtergrond afgenomen. Vanaf 2021 gebeurt dit in een versnellend tempo. In 2022 is sprake van een forse afname (van 82.003 naar 67.273, een daling van 17 procent ten opzichte van 2021).

Overzicht 2.9 – Studenten met en zonder lwoo in het vo van 1-10-2019 t/m 1-10-2022

	2019		2020		2021		2022	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
lwoo	99.512	19	93.254	18	82.003	16	67.273	14
geen lwoo	372.487	73	386.640	74	390.559	76	388.657	79
vooropleiding vo onbekend	40.642	8	39.507	8	40.004	8	39.039	8
Totaal	512.641	100	519.401	100	512.566	100	494.969	100

Het aandeel lwoo-leerlingen loopt per vmbo-leerweg sterk uiteen, zo blijkt uit overzicht 2.10. Van de mbo-studenten met een vooropleiding vmbo basisberoepsgerichte leerweg heeft circa 45 procent lwoo gevolgd. Bij de theoretische en gemengde leerweg ligt dit aandeel op vier à vijf procent (ongediplomeerde vmbo'ers) of lager (gediplomeerde vmbo'ers). Vmbo kaderberoepsgerichte leerweg zit hier met bijna een vijfde van de studenten tussenin.

Overzicht 2.10 – Lwoo naar vmbo-categorie per 1-10-2022

	lwoo	geen lwoo	Totaal
	%	%	(=100%)
<i>vmbo zonder diploma</i>			
brugklas zonder diploma	16	84	16.042
vmbo BB zonder diploma	44	56	8.321
vmbo KB zonder diploma	18	82	4.814
vmbo GL zonder diploma	5	95	1.260
vmbo TL zonder diploma	4	96	4.826
<i>vmbo met diploma</i>			
vmbo BB met diploma	46	54	73.190
vmbo KB met diploma	19	81	114.118
vmbo GL met diploma	4	96	25.041
vmbo TL met diploma	2	98	153.969

7 Als we alleen kijken naar mbo-studenten met een vmbo-vooropleiding, is het aandeel lwoo groter, nl. 17 procent.

Vooropleiding en opleidingsvarianten in het mbo

Hoe zijn mbo-studenten met een verschillende vo-vooropleiding gespreid over de verschillende opleidingsvarianten? Overzicht 2.11 laat dat zien. Het overzicht heeft betrekking op eerstejaars studenten in de mbo-instellingen in 2022; studenten die na het vo eerst in een andere mbo-instelling een mbo-diploma hebben behaald zijn buiten beschouwing gelaten.

Zoals te verwachten was, vindt instroom vanuit het *praktijk-onderwijs* vooral plaats in de entree (92%); zeven procent stroomt in op niveau 2.

Het afschaffen van de drempelloze instroom op niveau 2 per 1 augustus 2014 had gevolgen voor het percentage studenten *zonder vmbo-diploma* dat instroomt op niveau 2 of hoger. In 2013 ging het nog om 47 procent, een jaar later was dit gedaald tot 40 procent en daarna nam het langzaam verder af tot 34 procent in 2022.

Het instroomniveau van studenten met vooropleiding *vmbo BB* is de afgelopen jaren weinig veranderd: zij starten in overgrote meerderheid (2022: 95 procent) op niveau 2. Heel anders ligt dit voor studenten met vooropleiding *vmbo KB*. In 2013 startte 20 procent van hen nog op niveau 2, 43 procent op niveau 3 en 36 procent op niveau 4. Overzicht 2.11 laat zien dat de verhoudingen negen jaar later heel anders liggen: nog slechts 11 procent stroomt in op niveau 2 en er stromen inmiddels aanzienlijk meer *vmbo KB* gediplomeerden in op niveau 4 (54%) dan op niveau 3 (35%). Het is moeilijk om aan te geven in hoeverre het toelatingsrecht hierbij een rol speelt. Weliswaar starten *vmbo KB* gediplomeerden sinds de invoering van die wet op een hoger niveau, maar deze opwaartse trend was ook in de jaren daarvoor al zichtbaar.

Studenten met een diploma *vmbo GL of TL en havisten en vwo'ers* stromen voor het overgrote deel in op niveau 4.

Overzicht 2.11 – Instroom 2022 naar niveau, leerweg en sector - per vooropleidingscategorie (%)

	praktijk- onderwijs	vmbo zonder diploma	havo/ vwo zonder diploma	vmbo BB mét diploma	vmbo KB mét d diploma	vmbo GL mét diploma	vmbo TL mét diploma	havo/ vwo met diploma
<i>Niveau</i>								
entree	92	66	1	0	0	0	0	0
niveau 2	7	20	4	95	11	5	4	7
niveau 3	1	5	10	4	35	19	11	16
niveau 4	0	9	85	1	54	75	84	77
<i>Leerweg</i>								
bbl	22	20	12	26	18	14	9	39
bol	52	75	88	74	82	86	90	60
examen-deelnemer	26	5	0	0	0	0	0	1
<i>Opleidingssector</i>								
niet gespecificeerd naar sector	2	5	12	17	14	13	11	17
techniek en gebouwde omgeving	1	2	5	10	8	7	5	7
mobiliteit, transport, logistiek, maritiem	2	10	29	26	31	32	32	28
zorg, welzijn en sport	0	3	10	8	8	9	11	6
handel		4	15	7	11	11	13	13
creatieve industrie en ICT	1	4	14	17	15	16	13	19
voedsel, groen en gastvrijheid	1	4	12	12	11	10	13	7
zakelijke dienst-verlening en veiligheid	0	0	1	0	0	0	1	2
specialistisch vakmanschap	92	66	1	0	0	0	0	0
entree	0	1	2	3	1	1	2	1
bovensectoraal	2	5	12	17	14	13	11	17
Totaal (= 100%)	3.543	9.395	7.426	16.159	31.182	7.298	43.917	7.539

Lwoo en opleidingsvarianten

Studenten die in het vmbo leerwegondersteunend onderwijs volgden, stromen in vergelijking met andere vmbo-studenten beduidend vaker in op niveau 2, en minder vaak in een opleiding op niveau 4 (overzicht 2.12). Ook is bij hen naar verhouding de bbl meer in trek. Naar opleidingssector onderscheiden de lwoo-leerlingen zich in het eerste jaar van het mbo minder sterk van de studenten die in het vmbo geen lwoo hebben gevolgd. Eerstgenoemden zijn wat vaker te vinden in de sector zorg, welzijn en sport en minder vaak in de creatieve industrie en ICT.

Overzicht 2.12 – Instroom van vmbo'ers met en zonder lwoo in het mbo in 2022, naar niveau, leerweg en sector (%)

	vmbo met lwoo	vmbo zonder lwoo
	%	%
<i>Niveau</i>		
entree	5	5
niveau 2	37	19
niveau 3	23	18
niveau 4	35	58
<i>Leerweg</i>		
bbl	35	20
bol	65	79
examendeelnemer	1	1
<i>Opleidingssector</i>		
techniek en gebouwde omgeving	14	13
Mobiliteit, transport, logistiek, maritiem	7	6
zorg, welzijn en sport	34	30
handel	8	9
creatieve industrie en ICT	7	10
voedsel, groen en gastvrijheid	12	13
zakelijke dienstverlening en veiligheid	11	11
specialistisch vakmanschap	1	1
entree	5	5
bovensectoraal	2	2
Totaal (=100%)	15.031	109.931

3 Jaarresultaat

Dit hoofdstuk geeft een beeld van het studiesucces van het mbo, gemeten aan de indicator jaarresultaat.

Jaarresultaat staat voor wat het mbo per jaar aan gediplomeerden realiseert op niveau 2 tot en met 4. Het gaat daarbij om het totaal aantal gediplomeerden, zowel gediplomeerde instellingsverlaters als gediplomeerden die in de instelling verder studeren. In het jaarresultaat tellen alleen diploma's mee die zijn behaald in het teljaar. Het jaarresultaat wordt uitgedrukt in het percentage gediplomeerden op het totaal aantal gediplomeerden plus het aantal ongediplomeerde instellingsverlaters.

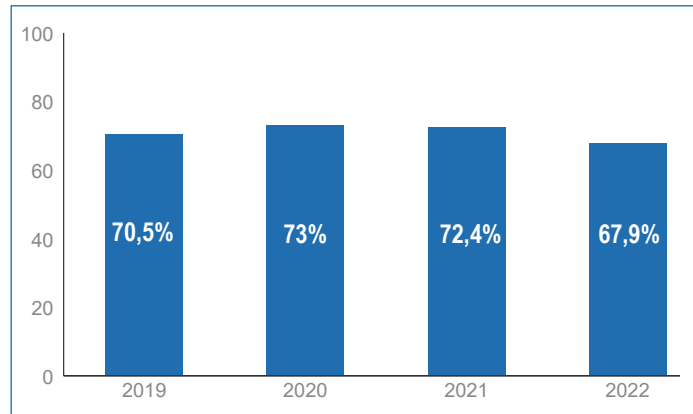
Een gedetailleerde specificatie van de succesindicator jaarresultaat is online te vinden op <https://informatie-encyclopedie.nl/indicatoren>.

In dit hoofdstuk wordt het jaarresultaat over 2022 (studiejaar 2021/22) en voorgaande jaren gepresenteerd, voor de mbo-sector als geheel en uitgesplitst naar opleidingskenmerken en studentkenmerken, inclusief (in een aparte paragraaf) vooropleiding.

3.1 JAARRESULTAAT: EEN OVERALL BEELD

Het jaarresultaat in het mbo is aan schommelingen onderhevig. Nadat het tussen 2008 en 2015 elk jaar is gestegen was in de periode 2016-2019 sprake van een afname. Overzicht 3.1 laat zien dat het jaarresultaat in 2020 flink is toegenomen, met 2,5 procentpunt. In 2021 zette een lichte daling in, die zich in 2022 versterkt doorzet: het jaarresultaat daalde van 72,4 naar 67,9 procent.

Overzicht 3.1 – Jaarresultaat 2019 - 2022

De daling van het jaarresultaat in 2022 was bij elk van de soorten instellingen – roc's, aoc's en vakinstellingen - fors (meer dan 4 procentpunt), maar het sterkst bij de vakinstellingen (bijna 7 procentpunt, zie overzicht 3.2).

Overzicht 3.2 – Jaarresultaat 2019 - 2022 per soort instelling

	jaarresultaat			
	2019	2020	2021	2022
	%	%	%	%
roc's	70,3%	73,0%	72,2%	67,9%
aoc's	74,2%	73,7%	73,5%	68,5%
vakinstellingen	70,9%	73,8%	73,9%	67,1%

Dynamiek in de scores voor jaarresultaat

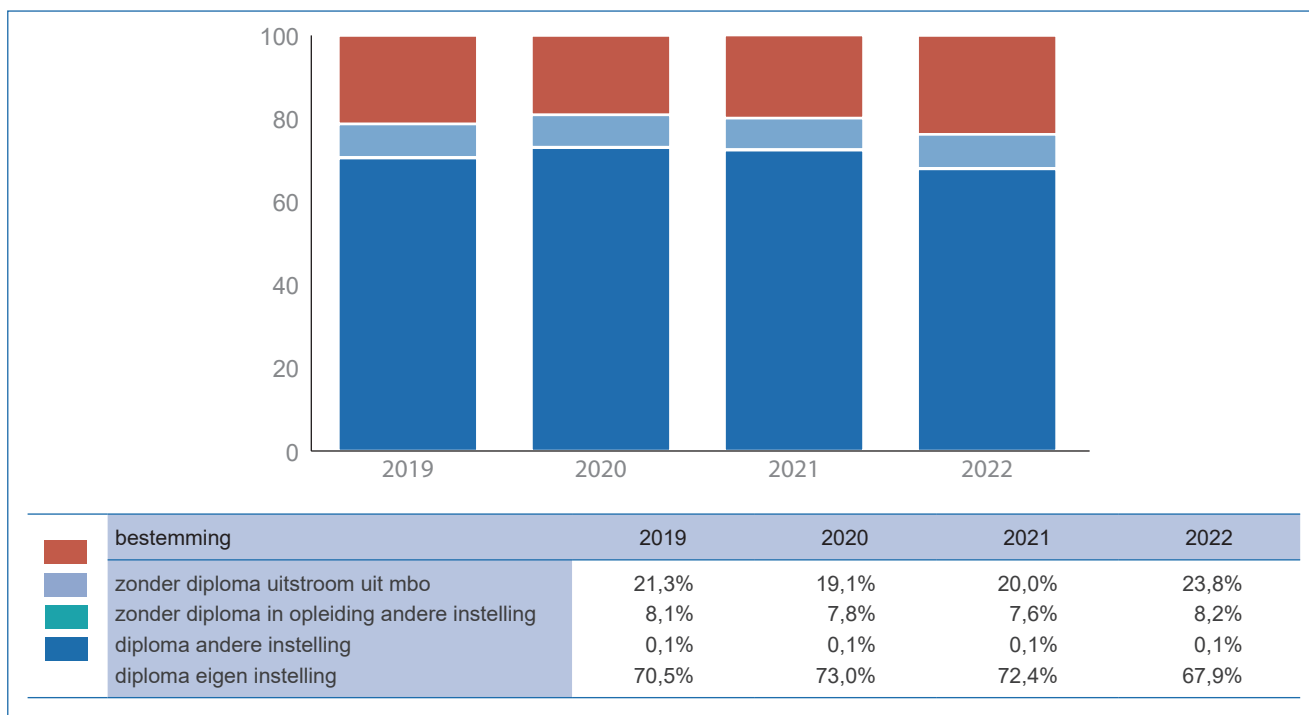
Beide bovenstaande overzichten hebben betrekking op het niveau van de mbo-sector als geheel en op het niveau van de soorten instellingen (roc's, aoc's en vakinstellingen). Als we kijken naar de scores van de 57 afzonderlijke mbo-instellingen, zien we een grotere variatie. In bijlage 1 is van elk van de mbo-instellingen het jaarresultaat tussen 2019 en 2022 weergegeven. Een nadere beschouwing en analyse van deze scores leidt tot de volgende bevindingen:

1. De verschillen tussen de mbo-instellingen zijn aanzienlijk:
  - de scores voor jaarresultaat lopen in 2022 uiteen, van 57 procent tot 85 procent;
  - bij alle mbo-instellingen op 1 na is het jaarresultaat het afgelopen jaar gedaald⁹;
  - in vergelijking met 2019 is in 2022 bij 6 mbo-instellingen het jaarresultaat gestegen, waarvan in 1 instelling met meer dan 5 procentpunt; bij de overige 47 instellingen is het jaarresultaat in die periode gedaald, waarvan bij 8 instellingen met meer dan 5 procentpunt⁸.
2. De verschillen tussen de mbo-instellingen worden na jaren van daling in 2022 iets kleiner:
  - de standaarddeviatie (maat voor de spreiding van scores) bedraagt in 2021 5.2 en daalt naar 4.7 in 2022.
3. Waar ligt het plafond?
  - bij geen van de 10 mbo-instellingen die in 2019 het *hoogste* jaarresultaat behaalden, is dit in de periode 2019-2022 nog verder gestegen. In de periode tussen 2012 en 2021 ligt het plafond steeds op 88 à 89 procent. In 2022 bedraagt de hoogste score 85 procent.

Instellingsverlaters en mbo-verlaters

In de berekening van het jaarresultaat ligt de focus op het niveau van de instelling: het aantal studenten dat in een teljaar een diploma in de instelling behaalt, wordt gedeeld door hetzelfde aantal *plus* het aantal studenten dat de instelling zonder diploma verlaat. Een deel van deze instellingsverlaters verlaat niet het mbo, maar vervolgt de schoolloopbaan in een andere mbo-instelling. Overzicht 3.3 laat zien hoe groot deze groep is. De categorie 'diploma eigen instelling' komt overeen met de score van jaarresultaat: 67,9 procent in 2022. Van de overige 32,1 procent blijkt een deel – 8,2 procent van de populatie voor de indicator jaarresultaat – nog in het mbo te zitten, maar wel in een andere mbo-instelling. Dit zijn met andere woorden wel instellingsverlaters maar geen mbo-verlaters¹⁰. Deze categorie is na een kleine krimp in 2020 en 2021 in 2022 weer iets groter geworden. Het aandeel mbo-verlaters komt in 2022 uit op 23,8 procent, een toename van 3,8 procentpunt in vergelijking met 2021.

Overzicht 3.3 – Succes / bestemming studenten 2019 - 2022

8 Bij 2 mbo-instellingen die in schooljaar 2021/2022 zijn ontstaan na een fusie van meerdere scholen is geen vergelijking in de tijd mogelijk.
 9 Bij 4 mbo-instellingen die in schooljaar 2020/2021 of 2021/2022 zijn ontstaan na een fusie van meerdere scholen is geen vergelijking tussen 2022 en 2019 mogelijk.
 10 Bij de term 'mbo-verlaters' moet worden bedacht dat hierbij ook sprake kan zijn van een tijdelijke situatie: een deel van de ongediplomeerde mbo-verlaters keert later alsnog terug in het mbo om daar een diploma te behalen.

3.2 JAARRESULTAAT EN OPLEIDINGSKENMERKEN

Overzicht 3.4 laat zien wat in de periode 2019 – 2022 de succescijfers zijn voor diverse opleidingsvarianten, naar opleidingssector, niveau en leerweg. Te zien is dat over de hele linie het jaarresultaat tussen 2021 en 2022 is gedaald. De scores voor de opleidingssectoren wijzen uit dat het jaarresultaat in de sector techniek en gebouwde omgeving hoger is dan gemiddeld, en in de sector handel juist lager. De sterke afname in 2022 van het jaarresultaat in de categorie ‘bovensectoraal’ (met name cross-over kwalificaties) houdt verband met de veranderde samenstelling van deze categorie¹¹.

De verschillen tussen de leerwegen nemen sinds 2019 geleidelijk toe. In 2022 ligt het jaarresultaat voor de bbl inmiddels bijna 6 procentpunt hoger dan voor de bol. Verder zien we dat de scores voor de opleidingsniveaus elkaar in 2022 niet veel ontlopen. Voor niveau 2 ligt het jaarresultaat iets hoger dan voor niveau 3 en 4; in 2019 was het omgekeerde het geval.

3.3 JAARRESULTAAT EN STUDENTKENMERKEN

Het jaarresultaat in 2019 tot en met 2022 is in overzicht 3.5 weergegeven naar geslacht, leeftijd en migratieachtergrond. Het beeld dat daaruit naar voren komt is vergelijkbaar met de hiervoor beschreven bevindingen voor de opleidingskenmerken: over de hele linie is in 2022 sprake van lager jaarresultaat.

De verhoudingen tussen de studentcategorieën onderling zijn de afgelopen jaren niet gewijzigd:

- Vrouwelijke studenten zijn succesvoller dan mannelijke, het verschil bedraagt in 2022 zes procentpunt.
- Wat betreft de leeftijd valt de lage score op van de jongste studenten (nog geen 18 jaar). Dit heeft te maken met de rekenbasis (populatie) voor de indicator jaarresultaat¹². De scores voor studenten vanaf 30 jaar zijn hoger dan gemiddeld. Dit komt overeen met het relatief hoge jaarresultaat in de bbl (overzicht 3.4), waarin de oudere studenten zijn oververtegenwoordigd.

Overzicht 3.4 – Jaarresultaat 2019 - 2022 per opleidingsvariant

	jaarresultaat			
	2019	2020	2021	2022
	%	%	%	%
<i>Opleidingssector¹</i>				
techniek en gebouwde omgeving		74,9	74,9	71,8
mobiliteit, transport, logistiek, maritiem		73,7	70,9	67,0
zorg, welzijn en sport		74,1	73,6	68,6
handel		67,6	66,9	62,8
creatieve industrie en ICT		71,6	70,4	65,7
voedsel, groen en gastvrijheid		73,3	72,6	68,0
zakelijke dienstverlening en veiligheid		73,5	73,1	69,6
specialistisch vakmanschap		72,3	72,8	68,2
bovensectoraal		72,8	71,2	58,9
<i>Niveau</i>				
niveau 2	69,6	72,9	72,7	68,9
niveau 3	70,5	72,9	72,4	67,3
niveau 4	71,0	73,2	72,2	67,8
<i>Leerweg</i>				
bbl	70,5	72,8	73,8	70,6
bol	68,7	71,4	69,8	64,8

¹ Door een wijziging in de sectorindeling zijn voor 2019 geen gegevens naar opleidingssector beschikbaar.

11 Enkele beroepsopleidingen met veel studenten en een hoge score voor jaarresultaat, zoals bc427 'leidinggeven op basis van vakmanschap' en bc423 'ondernemerschap op basis van vakmanschap', zijn vanaf 2021-2022 niet meer ondergebracht in de categorie 'bovensectoraal'.

12 De populatie voor het berekenen van jaarresultaat omvat instellingsverlaters met of zonder diploma en gediplomeerde doorstromers binnen de instelling. Studenten die zonder diploma in de eigen instelling blijven, vallen daarbuiten. Studenten onder 18 jaar zijn overwegend eerstejaars. In het eerste jaar worden nog weinig diploma's behaald – relatief weinig studenten tellen positief mee voor deze indicator - en de ongediplomeerde uitstroom – die negatief meetelt - is relatief hoog.

- Het studiesucces varieert per migratieachtergrond: voor studenten met een Nederlandse achtergrond bedraagt het jaarresultaat 71 procent, ruim 11 procentpunt hoger dan voor studenten met een niet-westerse migratieachtergrond. Het jaarresultaat voor studenten met een westerse migratieachtergrond ligt hier tussenin met 63,4 procent.
- Het jaarresultaat voor studenten die in een armoedeprobleemcumulatiegebied (apc-gebied) wonen ligt de afgelopen jaren steeds 8 à 10 procentpunt lager dan voor studenten die niet in een apc-gebied wonen.

Overzicht 3.5 – Jaarresultaat 2019 - 2022 per studentcategorie

	jaarresultaat			
	2019	2020	2021	2022
	%	%	%	%
Geslacht				
man	67,4	69,8	68,9	65,0
vrouw	73,9	76,5	76,1	71,0
Leeftijdscategorie				
jonger dan 18 jaar	40,8	42,9	42,8	38,1
18-22 jaar	76,5	79,0	78,2	73,9
23-26 jaar	70,9	73,9	72,6	68,6
27-29 jaar	72,8	74,9	74,9	71,7
30-39 jaar	76,1	77,6	78,7	76,3
40 jaar of ouder	77,3	79,2	81,6	78,9
Migratieachtergrond				
Nederlandse achtergrond	73,9	76,0	75,4	71,0
westerse migratieachtergrond	65,7	68,3	68,0	63,4
niet-westerse migratieachtergrond	60,6	64,3	64,1	59,9
Apc-gebied				
apc-gebied	63,4	66,6	65,8	61,0
geen apc-gebied	72,7	75,0	74,4	70,1

Overzicht 3.6 – Jaarresultaat 2019 – 2022 naar vooropleiding

	jaarresultaat			
	2019	2020	2021	2022
	%	%	%	%
praktijkonderwijs	63,1	68,2	66,5	61,5
vmbo zonder diploma	54,8	59,0	58,8	55,0
havo/vwo zonder diploma	69,4	69,8	69,9	64,5
vmbo BB met diploma	68,8	71,6	71,4	66,7
vmbo KB met diploma	70,8	73,0	72,3	67,3
vmbo GL met diploma	78,4	79,1	78,5	74,7
vmbo TL met diploma	73,8	76,3	74,7	70,4
havo/vwo met diploma	76,0	78,2	76,6	72,5
vooropleiding vo onbekend	71,0	73,0	75,1	72,4
Totaal	70,5	73,0	72,4	67,9

3.4 JAARRESULTAAT EN VOOROPLEIDING

Het studiesucces van mbo-studenten loopt uiteen naar vooropleidingsniveau (zie overzicht 3.6). Als we 2022 vergelijken met 2021, zien we dat bij alle vooropleidingscategorieën het jaarresultaat in 2022 lager ligt. Hetzelfde is het geval als we 2022 vergelijken met 2019, het laatste jaar voor de coronapandemie. Uitzondering bij deze laatste vergelijking zijn studenten zonder een vmbo-diploma en de categorie 'vooropleiding onbekend', die vooral uit bbl'ers bestaat.

De omvang van de verschillen tussen de scores van de vooropleidingscategorieën onderling wijst erop dat het niveau van de vooropleiding (vo) van studenten in relatief sterke mate samenhangt met hun succeskans. Mbo-studenten zonder een vmbo-diploma scoren gemiddeld duidelijk lager dan gemiddeld. In 2022 bedroeg het jaarresultaat voor deze groep 55 procent. Voor mbo-studenten met een diploma van vmbo GL, vmbo TL of havo/vwo is het jaarresultaat het hoogst, tussen 70 en 75 procent. De scores van de andere vooropleidingscategorieën houden het midden tussen deze beide uitersten.

Lwoo en studiesucces

Studenten die in het vmbo leerwegondersteunend onderwijs hebben gevolgd, waren tot 2019 in het mbo iets minder succesvol dan de overige studenten. Dat komt doordat studenten met een lwoo-achtergrond zijn oververtegenwoordigd in de vmbo-leerwegen waar het jaarresultaat relatief laag is (met name de basisberoepsgerichte leerweg, zie overzicht 2.10 in hoofdstuk 2). In 2019 en 2020 was het verschil tussen mbo-studenten met en zonder lwoo-achtergrond marginaal. Sinds 2021 ligt het jaarresultaat voor studenten met lwoo-achtergrond juist iets hoger dan voor de

overige studenten (overzicht 3.7). De trend van de laatste jaren is dus dat studenten met een lwoo-achtergrond in het mbo in verhouding tot de overige studenten steeds beter presteren als het gaat om studiesucces.

Overzicht 3.7 – Jaarresultaat 2019 - 2022 voor studenten met en zonder lwoo in het vo

	jaarresultaat			
	2019	2020	2021	2022
	%	%	%	%
lwoo	70,4	73,3	73,4	69,0
geen lwoo	70,5	73,0	71,7	67,1

3.5 DUIDING VAN HET JAARRESULTAAT 2022

De studie jaren 2019/2020 tot en met 2021/2022 stonden in het teken van de coronapandemie. Toen in 2020 duidelijk werd dat deze pandemie langdurig gevolgen zou hebben voor het onderwijs en voor (mbo-)studenten, waren er behalve over hun welzijn ook grote zorgen over de impact op het studiesucces als gevolg van sociaal-emotionele problematiek en opgelopen leerachterstanden. De resultaten over het studiesucces over 2019/2020, het eerste coronajaar, wezen anders uit: het jaar- en diplomaresultaat waren gestegen. In de sectorrapportage van de benchmark mbo 2020 is aangegeven welke achtergronden – op basis van cijfermatige analyses – hierbij een rol kunnen spelen.

Daarbij ging het onder meer om het aantal studenten die de mbo-scholen verlieten (of juist langer in het onderwijs bleven) en het aantal behaalde diploma's (de 'teller' en 'noemer' van de indicatoren voor studiesucces). In 2020/2021 zakte het jaar- en diplomaresultaat iets, maar lagen de scores nog wel hoger dan vóór de coronapandemie. In 2021/2022 is dit na een nieuwe, forsere daling niet meer het geval. Op basis van cijfermatige analyse van de databestanden voor deze benchmark kan deze ontwikkeling niet worden verklaard. Wel is de eerder in dit hoofdstuk beschreven bevinding dat de daling zich voordoet bij vrijwel alle mbo-instellingen, studentcategorieën en opleidingsvarianten een indicatie dat externe factoren hier (mede) debet aan zijn. In beschouwingen over deze ontwikkeling wordt als oorzaak voor het lagere studieresultaat gewezen op de impact van de coronapandemie en op de krappe arbeidsmarkt. Door de gevolgen van de coronapandemie, zoals het sluiten van scholen, verloren studenten hun motivatie en hun mentale gezondheid verslechterde. En de krappe arbeidsmarkt maakt het aantrekkelijk voor studenten om werk te verkiezen boven hun studie.

Ook in de jaren voor de coronapandemie, van 2015/2016 tot en met 2018/2019, was sprake van een neerwaartse trend wat betreft het studiesucces¹³. De komende jaren, als de generatie studenten die de impact van afgelopen coronapandemie heeft ervaren het mbo heeft verlaten, wordt duidelijk of mbo-instellingen erin slagen weer de weg omhoog te vinden.

13 Behalve in de ontwikkeling van het jaarresultaat is dit ook zichtbaar in de ontwikkeling van de cijfers over voortijdig schoolverlaten; het aantal vsv-ers steeg in die periode van 23.000 naar 27.000, zie <https://www.ocwincijfers.nl/themas/voortijdig-schoolverlaten#:~:text=In%202021%2D2022%20is%20het,waarvan%205.217%20in%20het%20mbo.>

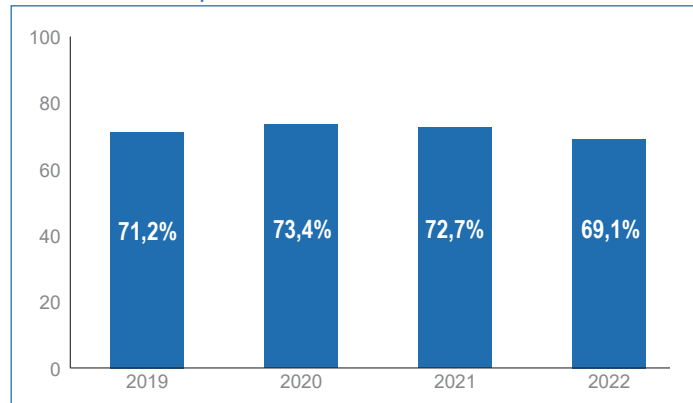
4 Diplomaresultaat

Diplomaresultaat staat voor het aandeel mbo-studenten dat het mbo verlaat met een diploma op niveau 2, 3 of 4. Het diplomaresultaat wordt uitgedrukt in het percentage instellingsverlaters met een mbo-diploma op het totale aantal instellingsverlaters. Indien een mbo-student ooit in voorgaande zes jaren een mbo-diploma heeft behaald, wordt dit ook in beschouwing genomen. Diplomaresultaat richt zich met andere woorden op studiesucces voor mbo-verlaters gedurende hun loopbaan in het mbo. Een gedetailleerde specificatie van de succesindicator diplomaresultaat is online te vinden op <https://informatie-encyclopedie.nl/indicatoren>.

Diplomaresultaat voor de mbo-sector als geheel en naar soort instelling

Net als het jaarresultaat is het diplomaresultaat, na een stijging in het eerste coronajaar 2020, in 2021 en 2022 afgenomen. Waar het in 2021 ging om een lichte daling, is de daling in 2022 relatief fors: van 72,7 procent in 2021 naar 69,1 procent in 2022, een afname van 3,6 procentpunt (overzicht 4.1). De daling van het diplomaresultaat deed zich voor bij elk van de drie typen instellingen (overzicht 4.2), bij de vakinstellingen in nog iets sterkere mate dan bij de roc's en aoc's.

Overzicht 4.1 – Diplomaresultaat 2019 - 2022

Overzicht 4.2 – Diplomaresultaat 2019 - 2022 per soort instelling

	diplomaresultaat			
	2019	2020	2021	2022
	%	%	%	%
roc's	71,0%	73,4%	72,7%	69,2%
aoc's	74,5%	73,9%	73,8%	68,9%
vakinstellingen	71,0%	73,6%	73,0%	67,4%

Diplomaresultaat naar studentkenmerken

In overzicht 4.3 is het diplomaresultaat gespecificeerd naar studentkenmerken. Uit het overzicht is af te leiden dat:

- vrouwen beter scoren dan mannen;
- afgezien van de extreem lage score voor de studenten jonger dan 18 jaar¹⁴ er geen grote verschillen zijn tussen de leeftijdscategorieën; studenten vanaf 30 jaar - voornamelijk bbl'ers - scoren iets hoger dan gemiddeld;
- het diplomaresultaat bij studenten met een (in het bijzonder niet-westerse) migratieachtergrond, achterblijft bij het diplomaresultaat bij studenten met een Nederlandse achtergrond;
- studenten die in het vmbo geen diploma hebben behaald, minder succesvol zijn dan gemiddeld;
- het diplomaresultaat bij studenten die in het vmbo leerwondersteunend onderwijs hebben gevolgd, in 2022 hoger uitvalt dan gemiddeld, en het verschil met de overige studenten wordt elk jaar iets groter;

14 Bij overzicht 3.5 in hoofdstuk 3 is uiteengezet wat hiervan de achtergrond is.

- studenten die in een armoedeprobleemcumulatiegebied (apc-gebied) wonen minder succesvol zijn dan studenten die niet in een apc-gebied wonen.

Overzicht 4.3 – Diplomaresultaat 2019 - 2022 naar studentkenmerken

		2019	2020	2021	2022
		%	%	%	%
Geslacht	man	67,7	69,7	68,8	65,5
	vrouw	75,0	77,3	76,9	72,8
Leeftijdscategorie	jonger dan 18 jaar	27,4	29,0	29,4	27,3
	18-22 jaar	78,7	80,9	80,1	76,6
	23-26 jaar	77,4	79,4	78,2	75,0
	27-29 jaar	74,8	77,9	76,5	74,5
	30-39 jaar	76,6	77,6	79,5	77,1
	40 jaar of ouder	77,5	79,2	81,7	79,2
Migratieachtergrond	Nederlandse achtergrond	74,4	76,4	75,6	71,9
	westerse migratieachtergrond	65,9	68,7	68,1	64,8
	niet-westerse migratieachtergrond	61,4	64,4	64,8	61,6
Vo-vooropleidings-categorie	praktijkonderwijs	63,5	67,3	65,4	63,8
	vmbo zonder diploma	56,1	58,5	58,2	56,8
	havo/vwo zonder diploma	69,7	69,3	69,5	64,3
	vmbo B met diploma	70,5	73,1	73,5	70,8
	vmbo K met diploma	70,6	72,8	72,1	67,4
	vmbo G met diploma	78,6	79,5	78,2	74,8
	vmbo T met diploma	74,0	76,3	74,7	70,5
	havo/vwo met diploma	75,7	78,1	76,3	72,1
	vooropleiding vo onbekend	71,2	72,7	75,2	73,1
Lwoo	lwoo	71,8	74,7	75,6	73,3
	geen lwoo	71,0	73,1	71,7	67,5
Apc-gebied	apc-gebied	64,5	67,3	66,7	62,7
	geen apc-gebied	73,2	75,2	74,6	71,0

5 Startersresultaat

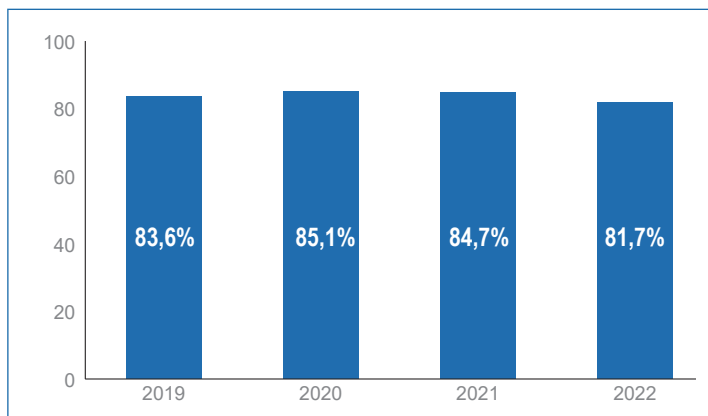
De indicator startersresultaat is specifiek gericht op het studiesucces in het eerste jaar. Startersresultaat wordt uitgedrukt in het percentage nieuwe instromers dat een jaar later nog studeert bij de instelling of de instelling heeft verlaten met een diploma; het is daarmee de tegenhanger van ongediplomeerde uitval in het eerste jaar. Een gedetailleerde specificatie van de succesindicator startersresultaat is online te vinden op <https://informatie-encyclopedie.nl/indicatoren>.

Startersresultaat voor de mbo-sector als geheel en naar soort instelling

Overzicht 5.1 geeft het startersresultaat weer voor 2019 tot en met 2022. Daarbij hebben de jaren betrekking op het moment waarop het startersresultaat wordt gemeten, bijvoorbeeld: het percentage voor 2022 heeft betrekking op het resultaat van instroomcohort 2021.

Van de instromers in 2021 heeft 81,7 procent op 1 oktober 2022 in de instelling een diploma behaald of is nog in opleiding. Het percentage uitvallers in het eerste jaar bedraagt daarmee 18,3 procent. Net als het jaar- en diplomaresultaat is het startersresultaat, na een stijging in 2020, in 2021 licht en in 2022 vrij fors gedaald. Bij roc's is het startersresultaat in 2022 iets hoger dan bij de aoc's en vakinstellingen (overzicht 5.2).

Overzicht 5.1 – Startersresultaat 2019 - 2022

Overzicht 5.2 – Startersresultaat 2019 - 2022 per soort instelling

	startersresultaat eerstejaars			
	2018 in 2019	2019 in 2020	2020 in 2021	2021 in 2022
	%	%	%	%
roc's	83,7%	85,3%	84,8%	82,0%
aoc's	83,4%	83,6%	83,2%	80,2%
vakinstellingen	82,5%	83,6%	83,5%	79,4%

Startersresultaat naar opleidings- en studentkenmerken

Overzicht 5.3 laat zien dat in 2022 het startersresultaat in de instelling naar verhouding gering - en de uitval in het eerste jaar dus relatief hoog - is bij:

- studenten met een niet-westerse migratieachtergrond;
- studenten in de leeftijdsklassen 18-22 jaar en 23-26 jaar. De leeftijdscategorie jonger dan 18 jaar scoort juist bovengemiddeld. Dit betreft vaak eerstejaars studenten die na een jaar nog op dezelfde school zitten en in dat geval positief meetellen bij deze indicator;
- studenten die in het vmbo geen diploma hebben behaald. Studenten afkomstig uit de gemengde leerweg van het vmbo zijn relatief succesvol;
- studenten die in een apc-gebied wonen.

Bij de genoemde groepen studenten is het verschil met de gemiddelde score minimaal 3 procentpunt.

Overzicht 5.3 – Startersresultaat 2019 - 2022 naar opleidings- en studentkenmerken

		starters-resultaat 1ejaars			
		2018 in 2019	2019 in 2020	2020 in 2021	2021 in 2022
		%	%	%	%
Niveau	2	81,2	83,7	83,5	80,6
	3	83,7	84,7	84,3	81,7
	4	84,7	85,9	85,4	82,3
Leerweg	bbl	82,9	84,2	84,0	82,3
	bol	83,8	85,4	84,9	81,5
Opleidingssector ¹	techniek en gebouwde omgeving		86,0	86,1	83,4
	mobiliteit, transport, logistiek, maritiem		84,3	83,2	80,4
	zorg, welzijn en sport		86,7	86,5	83,4
	handel		81,2	81,8	78,1
	creatieve industrie en ICT		85,2	83,9	81,1
	voedsel, groen en gastvrijheid		83,2	82,6	79,4
	zakelijke dienstverlening en veiligheid		85,3	84,4	81,8
	specialistisch vakmanschap		85,8	83,8	82,4
	bovensectoraal		86,2	84,1	80,6
Geslacht	man	81,8	83,5	83,0	80,2
	vrouw	85,4	86,8	86,5	83,3
Leeftijdscategorie	jonger dan 18 jaar	86,8	87,8	87,2	84,4
	18-22 jaar	75,5	78,4	78,1	73,5
	23-26 jaar	78,0	80,5	79,8	77,4
	27-29 jaar	82,9	85,3	83,8	81,7
	30-39 jaar	86,2	86,5	86,3	85,6
	40 jaar of ouder	85,7	86,4	86,6	85,6
Migratieachtergrond	Nederlandse achtergrond	85,3	86,5	86,0	83,2
	westerse migratieachtergrond	80,6	83,1	82,0	79,6
	niet-westerse migratieachtergrond	78,8	81,1	81,3	77,9
Vo-vooropleidings-categorie	praktijkonderwijs	77,7	82,2	81,3	77,9
	vmbo zonder diploma	73,0	76,2	75,4	70,7
	havo/vwo zonder diploma	82,7	84,4	82,0	80,2
	vmbo B met diploma	82,4	84,5	84,5	81,5
	vmbo K met diploma	84,5	85,5	85,1	81,9
	vmbo G met diploma	88,4	89,3	88,9	86,7
	vmbo T met diploma	85,8	87,1	86,6	83,6
	havo/vwo met diploma	83,6	85,8	84,7	81,9
	vooropleiding vo onbekend	82,4	83,5	83,7	82,4
Lwoo	lwoo	83,1	84,9	83,9	80,1
	geen lwoo	83,9	85,4	84,9	81,9
Apc-gebied	apc-gebied	79,6	81,8	81,5	78,2
	geen apc-gebied	84,7	86,1	85,6	82,8

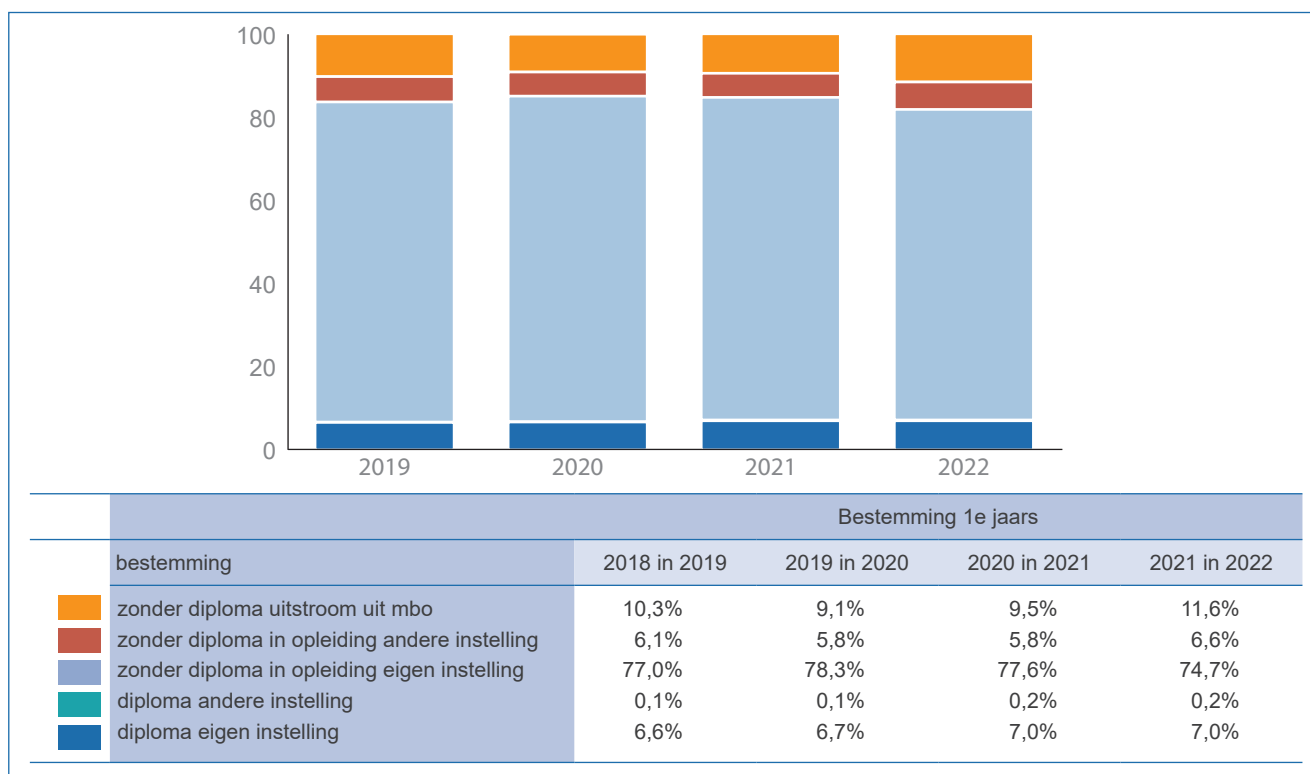
¹ Door een wijziging in de sectorindeling zijn voor 2019 geen gegevens naar opleidingssector beschikbaar.

Instellingsverlaters en mbo-verlaters

Uit overzicht 5.1 bleek dat 18,3 procent van de studenten die in 2021 instroomden, in de loop van het eerste jaar zonder diploma de instelling heeft verlaten. Overzicht 5.4 wijst uit dat deze ongediplomeerde instellingsverlaters niet

allemaal mbo-verlaters zijn: een deel van hen is doorgestroomd naar een andere mbo-instelling. In 2022 betrof dit 6,6 procent van de instromers uit 2020, waarbij een kleine groep (0,2 procent) in de andere instelling een diploma heeft behaald¹⁵. Het aandeel ongediplomeerde mbo-verlaters onder de eerstejaars neemt in 2022 toe en bedraagt 11,6 procent¹⁶.

Overzicht 5.4 – Succes / bestemming eerstejaars na 1 jaar 2019 - 2022

15 De score voor startersresultaat in overzicht 5.1 komt overeen met de opgetelde scores van de categorieën 'diploma eigen instelling' en 'zonder diploma in opleiding eigen instelling' en gedeeltelijk 'diploma andere instelling' in overzicht 5.4. 'Diploma andere instelling' telt positief mee bij startersresultaat als de student op de peildatum nog (of weer) in opleiding is bij de instelling waar hij/zij is ingestroomd.

16 Met ongediplomeerde mbo-verlaters wordt aangegeven dat deze studenten niet meer zijn ingeschreven bij een reguliere mbo-instelling. Een deel van deze studenten leert verder in andere onderwijsinstellingen zoals vavo, of particulier onderwijs. Hoe groot deze groep is, kan op basis van de beschikbare data niet worden berekend.

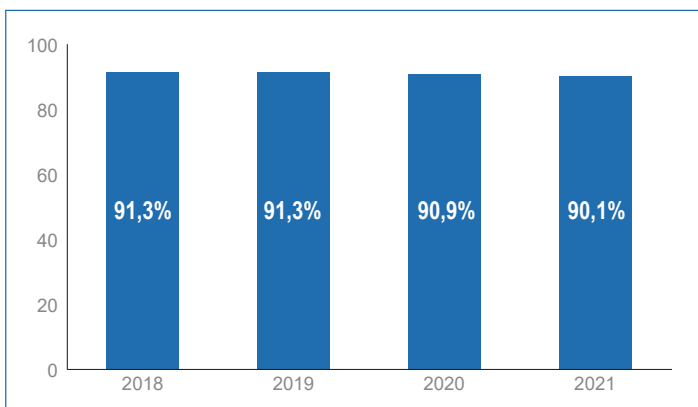
6 Passende plaatsing

Deze door de Onderwijsinspectie ontwikkelde indicator geeft aan of de plaatsing van de eerstejaars op een mbo-niveau overeenkomt met wat passend wordt geacht op basis van de vooropleiding. Er zijn drie mogelijkheden: plaatsing op niveau, plaatsing boven niveau en plaatsing onder niveau. De opgetelde percentages voor 'op' en 'boven' niveau vormen samen de score voor 'passende plaatsing'. Bij de normering worden de vooropleiding in het vo, eerder in het mbo behaalde diploma's en de leeftijd van de instromers betrokken. Onderstaand schema geeft weer welk mbo-niveau passend wordt geacht.

vooropleidingscategorie	op niveau	opmerking
onbekend	2	bovenplaatsing niet mogelijk
praktijkonderwijs, geen vmbo-diploma	1	onderplaatsing niet mogelijk
vmbo-g of -t, havo/vwo met en zonder diploma	4	bovenplaatsing niet mogelijk
vmbo-b, vm2, vbo, mbo-1 en leeftijd 27+	2	
vmbo-k, mbo-2	3	
mbo-3, mbo-4	4	bovenplaatsing niet mogelijk

Een gedetailleerde specificatie van de succesindicator passende plaatsing is online te vinden op <https://informatie-encyclopedie.nl/indicatoren>.

Overzicht 6.1 – Passende plaatsing eerstejaars 2018 - 2021

Passende plaatsing voor de mbo-sector als geheel en naar soort instelling

Ongeveer negen op de tien instromers in de mbo-instellingen worden 'passend' geplaatst, dat wil zeggen op of boven het opleidingsniveau dat kan worden verwacht op basis van de vooropleiding. In 2021 is de score voor passende plaatsing iets gedaald (overzicht 6.1). De scores van de vakinstellingen blijven hierbij iets achter op die van roc's en aoc's (overzicht 6.2). In elk van deze drie soorten instellingen deed de daling in 2021 zich voor.

Overzicht 6.2 – Passende plaatsing eerstejaars 2018 - 2021 per soort instelling

	passende plaatsing eerstejaars			
	2018	2019	2020	2021
	%	%	%	%
roc's	91,4%	91,5%	91,0%	90,3%
aoc's	92,7%	92,7%	91,1%	89,9%
vakinstellingen	88,7%	88,2%	88,4%	87,0%

Passende plaatsing naar opleidings- en studentkenmerken

Overzicht 6.3 laat zien hoe de scores voor passende plaatsing variëren naar opleidingsniveau, leerweg en sector en naar studentkenmerken. De scorepatronen voor passende plaatsing verschillen deels met die van de diplomagerichte indicatoren jaar-, diploma- en startersresultaat. Zo hebben studenten met een (niet-westerse en westerse) migratieachtergrond, studenten met een lwoo-achtergrond, jonge studenten en studenten die in een apc-gebied wonen, een hogere score dan gemiddeld. Ook zijn er relatief grote verschillen tussen de opleidingsniveaus, tussen de leerwegen (bol scoort aanzienlijk hoger dan bbl) en tussen de opleidingssectoren. Dit kan erop wijzen dat met passende plaatsing een andere dimensie van studiesucces wordt uitgedrukt dan met de diplomagerichte indicatoren (zie ook bijlage 5).

Overzicht 6.3 – Passende plaatsing 1ejaars 2018 - 2021 naar opleidings- en studentkenmerken

		passende plaatsing 1ejaars			
		2018	2019	2020	2021
		%	%	%	%
Niveau ²	2	85,4	85,5	84,4	82,8
	3	77,3	76,0	73,9	72,8
	4	100,0	100,0	100,0	100,0
Leerweg	bbl	83,3	83,9	82,5	82,1
	bol	94,1	94,0	93,6	93,1
Opleidingssector ¹	techniek en gebouwde omgeving		84,5	82,5	79,7
	mobiliteit, transport, logistiek, maritiem		83,0	81,8	79,8
	zorg, welzijn en sport		96,7	97,2	96,9
	handel		94,4	94,7	95,1
	creatieve industrie en ICT		97,6	97,5	97,1
	voedsel, groen en gastvrijheid		87,6	86,0	85,0
	zakelijke dienstverlening en veiligheid		84,8	83,3	81,3
	specialistisch vakmanschap		96,8	97,2	97,9
	bovensectoraal		98,6	95,6	94,9
Geslacht	man	88,4	88,2	87,7	86,4
	vrouw	94,3	94,6	94,3	94,1
Leeftijdscategorie ²	jonger dan 18 jaar	91,8	91,3	90,7	89,7
	18-22 jaar	88,5	89,1	88,9	87,8
	23-26 jaar	76,5	79,0	81,2	79,7
	27-29 jaar	100,0	100,0	100,0	100,0
	30-39 jaar	100,0	100,0	100,0	100,0
	40 jaar of ouder	100,0	100,0	100,0	100,0
Migratieachtergrond	Nederlandse achtergrond	89,6	89,6	88,9	87,9
	westerse migratieachtergrond	93,0	93,0	93,3	92,1
	niet-westerse migratieachtergrond	96,3	96,5	96,5	96,4
Vo-vooropleidings-categorie	praktijkonderwijs	98,2	98,7	98,7	98,3
	vmbo zonder diploma	98,4	98,6	99,0	98,8
	havo/vwo zonder diploma	86,6	87,0	85,8	84,6
	vmbo B met diploma	97,6	97,7	97,8	97,6
	vmbo K met diploma	90,5	90,4	89,8	89,0
	vmbo G met diploma	81,1	80,6	79,4	77,5
	vmbo T met diploma	87,0	86,9	86,5	85,1
	havo/vwo met diploma	83,6	85,0	85,5	85,4
	vooropleiding vo onbekend	99,8	99,8	99,9	99,8
Lwoo	lwoo	94,9	94,6	94,4	93,4
	geen lwoo	89,3	89,4	89,2	88,5
Apc-gebied	apc-gebied	93,7	93,9	93,9	93,4
	geen apc-gebied	90,6	90,6	90,0	89,1

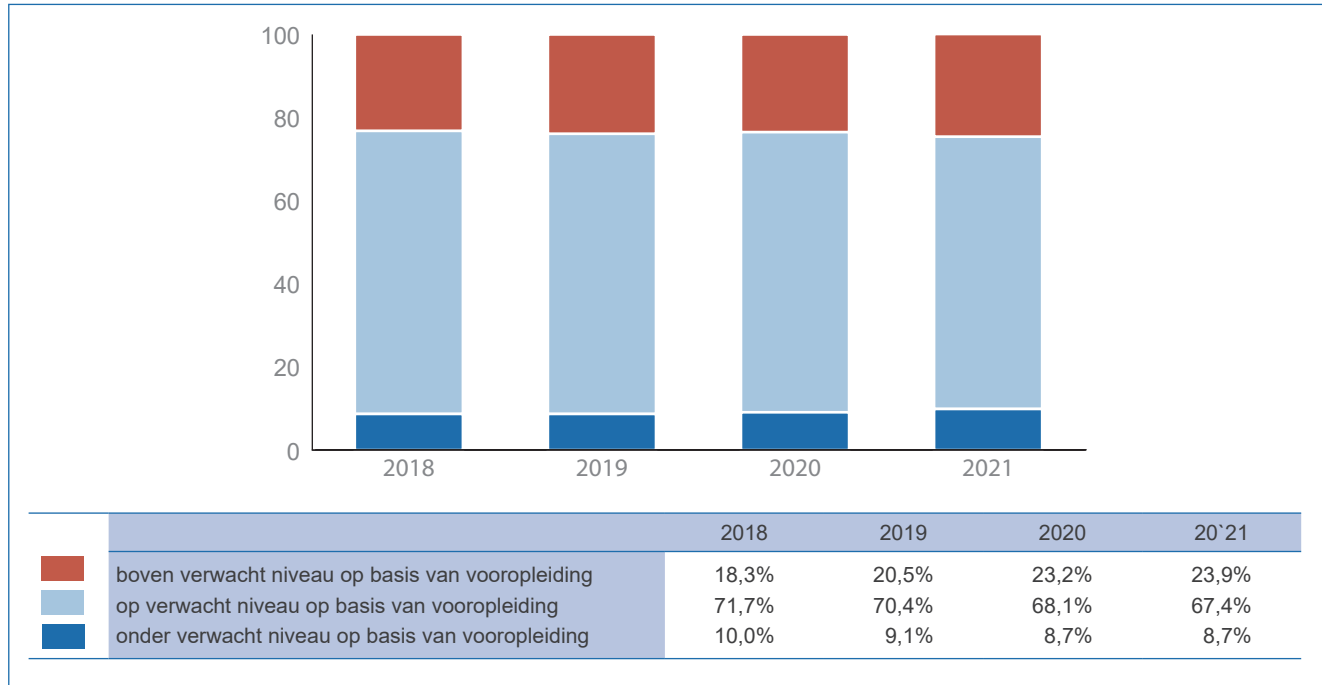
¹ Door een wijziging in de sectorindeling zijn voor 2018 geen gegevens naar opleidingssector beschikbaar.

² De normering van de indicator passende plaatsing - zie het schema in de inleiding van dit hoofdstuk - is zodanig dat studenten op niveau 4 en studenten die 27 jaar of ouder zijn, per definitie zijn geplaatst op minimaal het verwachte niveau; daarom geldt voor hen de maximale score van 100%.

Overzicht 6.4 laat de ontwikkeling van het resultaat voor passende plaatsing zien op basis van een driedeling: plaatsing onder, op of boven het - op basis van de vooropleiding in het vo - verwachte niveau. Dan blijkt

dat in 2021 in vergelijking met een jaar eerder iets meer studenten boven of juist onder het verwachte niveau zijn geplaatst.

Overzicht 6.4 – Plaatsing eerstejaars 2018 - 2021 onder, op of boven verwacht niveau

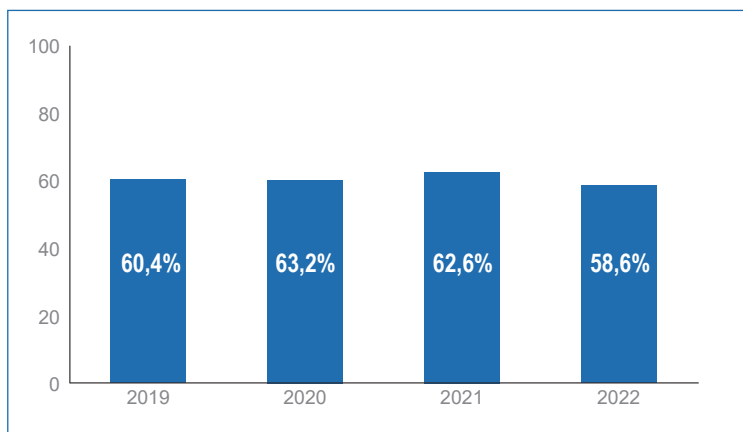
7 Passend diploma

Deze indicator geeft aan of bij instellingsverlaters het niveau van het behaalde diploma op basis van normen van de Onderwijsinspectie past bij de vooropleiding. Er zijn vier mogelijkheden: diploma onder, op of boven het verwachte niveau, of geen diploma. De opgetelde percentages voor 'op' en 'boven' niveau vormen samen de score voor 'passend diploma'. Onderstaand schema geeft weer welk mbo-niveau passend wordt geacht. Het verschil met passende plaatsing is dat voor studenten zonder vmbo-diploma een diploma op niveau 2 (startkwalificatie) passend wordt geacht.

vooropleidingscategorie	op niveau	opmerking
onbekend	2	bovenplaatsing niet mogelijk
praktijkonderwijs	1	onderplaatsing niet mogelijk
geen vmbo-diploma	2	
vmbo-g of -t, havo/vwo met en zonder diploma	4	bovenplaatsing niet mogelijk
vmbo-b, vm2, vbo, mbo-1 en leeftijd 27+	2	
vmbo-k, mbo-2	3	
mbo-3, mbo-4	4	bovenplaatsing niet mogelijk

Een gedetailleerde specificatie van de succesindicator passend diploma is online te vinden op <https://informatie-encyclopedie.nl/indicatoren>.

Overzicht 7.1 – Passend diploma 2019 - 2022

Passend diploma voor de mbo-sector als geheel en naar soort instelling

De score voor passend diploma bedraagt in 2022 58,6 procent (overzicht 7.1). De ontwikkeling van de score voor passend diploma volgt het patroon van jaar- en diplomaresultaat: na een stijging in 2020 is in 2021 sprake van een lichte en in 2022 van een vrij forse afname.

Overzicht 7.2 laat zien dat de daling van de score voor passend diploma in 2022 zich voordeed bij elk van de drie soorten instellingen (roc's, aoc's en vakinstellingen); de percentages voor 2022 ontlopen elkaar niet veel.

Overzicht 7.2 – Passend diploma 2019 - 2022 per soort instelling

	2019	2020	2021	2022
	%	%	%	%
roc's	60,1%	63,2%	62,5%	58,6%
aoc's	63,2%	63,0%	63,1%	57,6%
vakinstellingen	61,3%	64,5%	64,4%	58,3%

Passend diploma naar studentkenmerken

Het onderscheid naar studentkenmerken in overzicht 7.3 laat in grote lijnen hetzelfde patroon zien als bij jaar- en diplomaresultaat. Dat is niet verwonderlijk aangezien – naast de hoogte van het diplomaniveau in relatie tot de vooropleiding – het al dan niet behalen van het diploma in belangrijke mate de score voor passend diploma bepaalt.

Overzicht 7.3 – Passend diploma 2019 - 2022 naar studentkenmerken

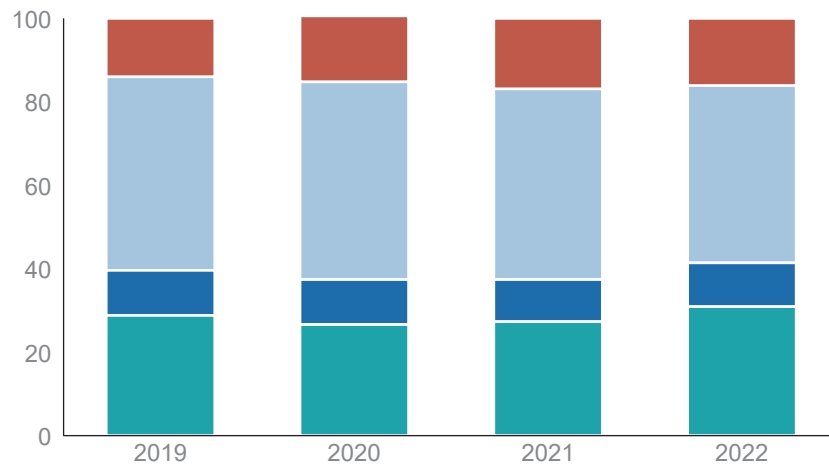
		2019	2020	2021	2022
		%	%	%	%
Geslacht	man	55,0	57,5	56,6	53,0
	vrouw	66,2	69,2	69,0	64,3
Leeftijdscategorie	jonger dan 18 jaar	20,6	22,4	22,2	20,2
	18-22 jaar	66,3	69,1	68,2	64,1
	23-26 jaar	58,4	60,9	60,1	57,6
	27-29 jaar	74,8	77,9	76,5	74,5
	30-39 jaar	76,6	77,6	79,5	77,1
	40 jaar of ouder	77,5	79,2	81,7	79,2
Migratieachtergrond	Nederlandse achtergrond	63,2	65,7	64,9	60,8
	westerse migratieachtergrond	56,7	60,0	59,4	55,4
	niet-westerse migratieachtergrond	51,7	55,7	55,9	52,7
Vo-vooropleidings-categorie	praktijkonderwijs	51,6	56,6	54,4	51,2
	vmbo zonder diploma	45,4	49,3	48,7	46,8
	havo/vwo zonder diploma	59,7	60,1	59,2	55,2
	vmbo B met diploma	56,9	60,7	60,5	56,8
	vmbo K met diploma	59,5	62,6	61,9	57,1
	vmbo G met diploma	63,7	64,2	62,9	58,7
	vmbo T met diploma	62,8	65,4	64,1	59,8
	havo/vwo met diploma	67,1	68,4	67,9	63,3
	vooropleiding vo onbekend	69,7	71,4	73,6	71,2
Lwoo	lwoo	58,6	62,6	63,3	60,1
	geen lwoo	59,8	62,4	61,0	56,7
Apc-gebied	apc-gebied	54,0	57,7	56,8	53,0
	geen apc-gebied	62,3	64,9	64,4	60,3

Overzicht 7.1 liet de scores voor passend diploma zien op basis van een tweedeling: wel of geen passend diploma behaald. Overzicht 7.4 biedt een nadere specificatie van deze scores op basis van een vierdeling. De score van 58,6 procent in 2022 voor passend diploma uit overzicht 7.1 valt in overzicht 7.4 uiteen in twee groepen: 42,5 procent van de instellingsverlaters behaalde een diploma op

een niveau dat minimaal kon worden verwacht op basis van de vooropleiding en 16,1 procent haalde een nog hoger diplomaniveau. Daarnaast haalde 10,5 procent van de instellingsverlaters een diploma op een lager dan verwacht niveau en 30,9 procent verliet de instelling zonder diploma¹⁷. De omvang van laatstgenoemde groep nam in 2022 toe met 3,6 procentpunt.

17 Deze 30,9 procent zonder diploma in 2021 is de spiegel van de score van 69,1 procent voor diplomaresultaat in hoofdstuk 4.

Overzicht 7.4 – Diplomaniveau 2019 – 2022: geen diploma, diploma onder, op of boven verwacht niveau

	2019	2020	2021	2022
 diploma boven verwacht niveau op basis van vooropleiding	14,0%	15,8%	16,9%	16,1%
 diploma op verwacht niveau op basis van vooropleiding	46,4%	47,4%	45,7%	42,5%
 diploma onder verwacht niveau op basis van vooropleiding	10,8%	10,2%	10,1%	10,5%
 geen diploma	28,8%	26,6%	27,3%	30,9%

8 Opstroom

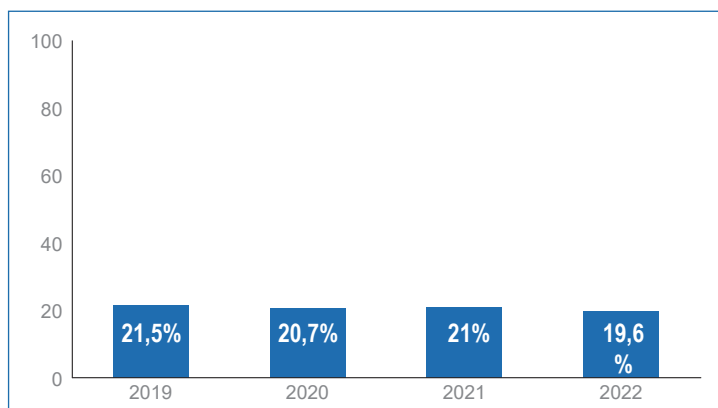
Opstroom wordt berekend over de doorstroompopulatie. Er is sprake van opstroom als een student die in het mbo is ingeschreven op niveau 2 of 3, in het volgende jaar op een hoger mbo-niveau in dezelfde instelling is ingeschreven. Een gedetailleerde specificatie van de succesindicator opstroom is online te vinden op

<https://informatie-encyclopedie.nl/indicatoren>.

Opstroom voor de mbo-sector als geheel en naar soort instelling

Van alle mbo-studenten uit 2021 op niveau 2 of 3 die in 2022 nog op dezelfde mbo-school zitten, is bijna een op de vijf opgestroomd naar een hoger niveau (overzicht 8.1). Dit percentage daalt vanaf 2016 langzaam maar gestaag, met uitzondering van 2021 waarin de opstroom een fractie toenam. In tegenstelling tot de roc's en vakinstellingen realiseerden aoc's in 2022 een iets hogere opstroom dan een jaar eerder. Desondanks liggen de opstroompercentages bij aoc's nog steeds relatief laag (overzicht 8.2).

Overzicht 8.1 – Opstroom 2019 - 2022

Overzicht 8.2 – Opstroom 2019 - 2022 per soort instelling

	2019	2020	2021	2022
	%	%	%	%
roc's	21,8%	21,0%	21,4%	20,0%
aoc's	16,0%	15,1%	13,6%	14,0%
vakinstellingen	22,0%	20,8%	22,1%	18,4%

Opstroom naar opleidings- en studentkenmerken

Als we de populatie voor de indicator opstroom uiteenleggen in opleidings- en studentcategorieën, zijn de meest opvallende verschillen (zie overzicht 8.3):

- opstroom vindt vaker plaats vanuit niveau 2 dan vanuit niveau 3;
- in de bol komt opstroom vaker voor dan in de bbl. In samenhang hiermee: jongere studenten - in het bijzonder tussen 18 en 22 jaar - stromen vaker binnen de mbo-school door naar een hoger niveau dan studenten van 23 jaar of ouder;
- in de opleidingssectoren creatieve industrie en ICT en handel zijn de opstroompercentages hoger dan gemiddeld, in de sector specialistisch vakmanschap komt dit het minst voor;
- vrouwelijke studenten, studenten met een niet-westerse herkomst en studenten afkomstig uit de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo stromen vaker binnen de mbo-instelling door naar een hoger niveau dan gemiddeld.

Overzicht 8.3 – Opstroom 2019 - 2022 naar opleidings- en studentkenmerken

		2019	2020	2021	2022
		%	%	%	%
Niveau	2	28,6	27,5	28,0	27,2
	3	17,0	16,2	16,1	14,5
Leerweg	bbl	14,6	14,2	14,8	13,8
	bol	25,5	24,8	24,7	23,5
Opleidingssector ¹	techniek en gebouwde omgeving		16,1	16,1	15,8
	mobiliteit, transport, logistiek, maritiem		16,6	16,7	15,7
	zorg, welzijn en sport		21,5	21,5	20,2
	handel		28,4	27,8	25,8
	creatieve industrie en ICT		31,3	31,6	29,7
	voedsel, groen en gastvrijheid		19,9	20,4	18,6
	zakelijke dienstverlening en veiligheid		23,4	25,0	23,0
	specialistisch vakmanschap		13,1	9,1	10,2
	bovensectoraal		19,9	26,2	25,7
Geslacht	man	20,2	19,4	19,7	18,3
	vrouw	23,3	22,5	22,9	21,5
Leeftijdscategorie	jonger dan 18 jaar	17,9	17,5	17,6	16,8
	18-22 jaar	27,5	26,5	26,2	24,3
	23-26 jaar	17,1	16,3	17,6	17,3
	27-29 jaar	14,9	13,7	15,5	15,2
	30-39 jaar	11,4	12,2	13,3	13,1
	40 jaar of ouder	7,5	7,4	9,7	9,0
Migratieachtergrond	Nederlandse achtergrond	20,6	19,8	20,1	18,7
	westerse migratieachtergrond	21,9	20,6	21,4	19,3
	niet-westerse migratieachtergrond	24,3	23,6	23,5	22,5
Vo-vooropleidings-categorie	praktijkonderwijs	21,2	21,5	22,6	21,0
	vmbo zonder diploma	21,4	21,5	22,6	21,2
	havo/vwo zonder diploma	21,8	22,5	23,1	19,4
	vmbo B met diploma	24,8	24,2	24,2	22,9
	vmbo K met diploma	20,3	19,4	18,9	17,7
	vmbo G met diploma	19,4	18,0	18,3	17,7
	vmbo T met diploma	22,0	20,9	21,0	19,0
	havo/vwo met diploma	17,5	15,1	16,6	15,6
	vooropleiding vo onbekend	13,2	13,0	15,2	14,8
Lwoo	lwoo	24,0	23,6	24,2	22,2
	geen lwoo	21,3	20,5	20,5	19,5
Apc-gebied	apc-gebied	22,8	21,8	22,1	21,0
	geen apc-gebied	21,1	20,4	20,7	19,2

¹ Door een wijziging in de sectorindeling zijn voor 2019 geen gegevens naar opleidingssector beschikbaar.

9 Kwalificatiewinst

'Kwalificatiewinst' duidt op het verschil tussen het behaalde diplomaniveau in het mbo en het niveau van vooropleiding in het vo. Om dit in kaart te brengen, is van gediplomeerden in een teljaar nagegaan welke vooropleiding vo zij hebben.

Per vooropleidingscategorie is een norm (minimaal behaald diplomaniveau in het mbo) voor kwalificatiewinst vastgesteld:

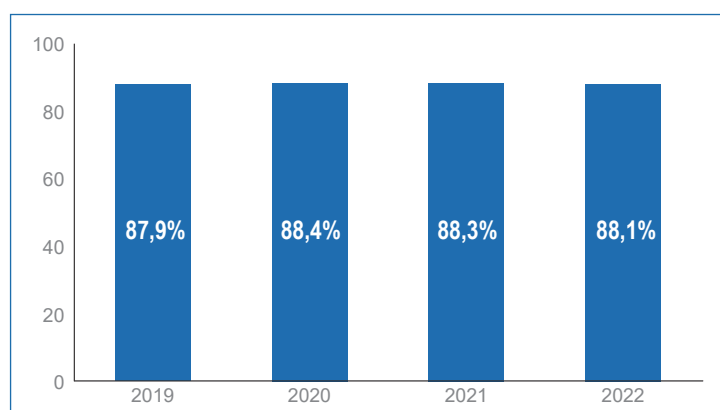
- vmbo (alle leerwegen) zonder diploma, PrO, vmbo-B met diploma: minimaal diploma niveau 2;
- vmbo-K met diploma: minimaal diploma niveau 3;
- vmbo-G of -T met diploma, havo/vwo met en zonder diploma: diploma niveau 4.

Bij deze indicator zijn ongediplomeerden buiten beschouwing gelaten. Dit geldt ook voor gediplomeerden op niveau 1 met als vooropleiding praktijkonderwijs of vmbo zonder diploma en voor studenten waarvan de vooropleiding vo onbekend is. Bij beide laatstgenoemde categorie ontbreekt informatie over het vooropleidingsniveau die nodig is om vast te stellen of aan de norm voor kwalificatiewinst is voldaan. Een gedetailleerde specificatie van de succesindicator kwalificatiewinst is online te vinden op <https://informatie-encyclopedie.nl/indicatoren>.

Kwalificatiewinst voor de mbo-sector als geheel en naar soort instelling

De overall score m.b.t. de kwalificatiewinst nam, na jaren van langzame groei, in 2021 en 2022 een fractie af en bedraagt in 2022 88,1 procent (overzicht 9.1). In de verhouding tussen de soorten instellingen is in de afgelopen jaren weinig veranderd; de scores voor aoc's liggen iets lager dan voor de roc's en vakinstellingen (overzicht 9.2).

Overzicht 9.1 – Kwalificatiewinst 2019 - 2022

Overzicht 9.2 – Kwalificatiewinst 2019 – 2022 per soort instelling

	2019	2020	2021	2022
	%	%	%	%
roc's	88,0%	88,5%	88,3%	88,2%
aoc's	86,6%	86,6%	86,9%	85,3%
vakinstellingen	87,3%	88,4%	88,6%	88,3%

Kwalificatiewinst naar studentkenmerken

De uitsplitsing van de indicator kwalificatiewinst naar studentkenmerken laat in sommige opzichten een sterk afwijkend scorepatroon zien (vergeleken met de meeste overige indicatoren). Het meest in het oog springt de hoge score voor studenten met een niet-westerse migratieachtergrond en voor studenten die in het vmbo lwoo hebben gevolgd: zij halen vaker (minimaal) een diplomaniveau dat 'past' bij hun vooropleiding dan gemiddeld. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat deze studenten binnen het mbo vaker doorstromen naar een opleiding op hoger niveau en daar een diploma halen (zie ook overzicht 8.3 uit hoofdstuk 8 over opstroom).

Overzicht 9.3 – Kwalificatiewinst 2019 - 2022 naar studentkenmerken

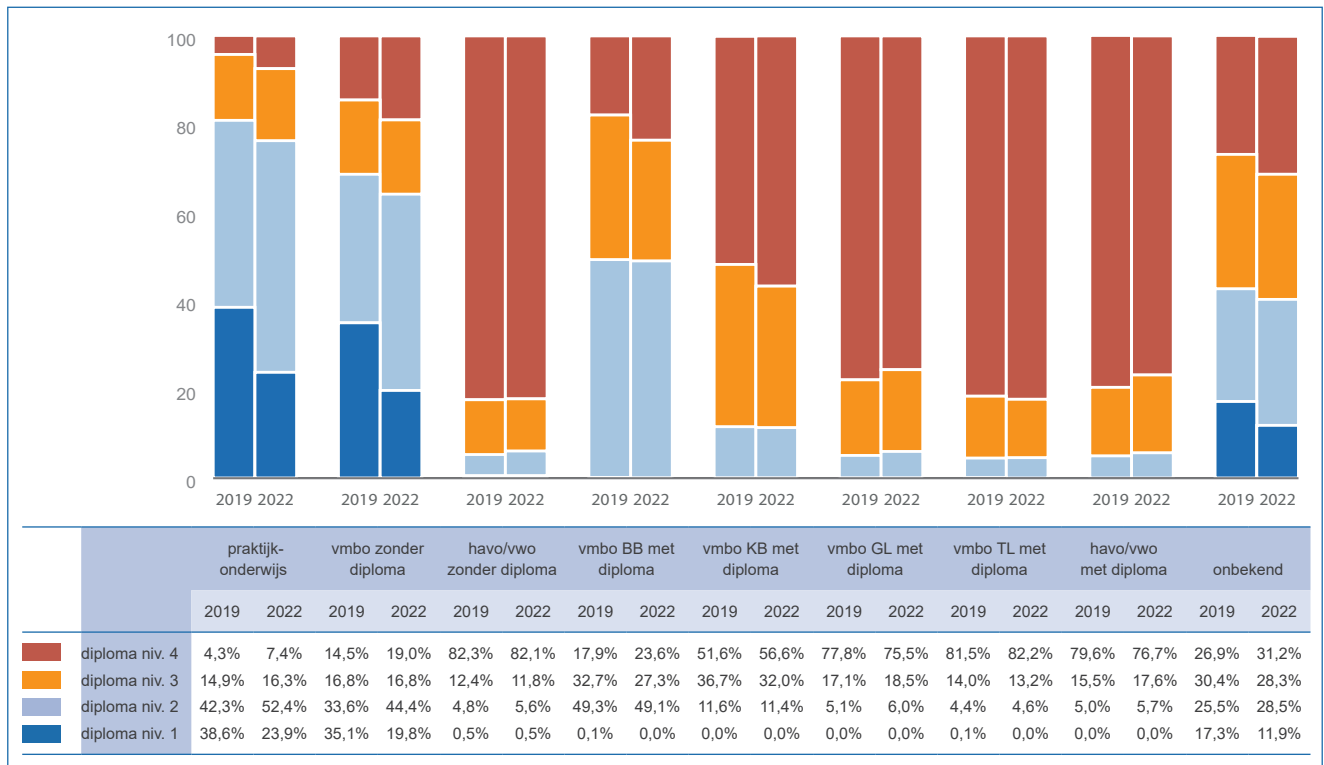
		2019	2020	2021	2022
		%	%	%	%
Geslacht	man	80,3	84,8	84,6	84,2
	vrouw	89,9	91,9	91,9	91,9
Leeftijdscategorie	jonger dan 18 jaar	78,1	78,5	77,5	75,9
	18-22 jaar	86,6	90,2	90,3	89,7
	23-26 jaar	82,7	86,5	87,2	88,3
	27-29 jaar	79,2	82,7	82,3	83,7
	30-39 jaar	70,9	78,2	79,7	82,9
	40 jaar of ouder	43,9	45,4	47,9	55,6
Migratieachtergrond	Nederlandse achtergrond	82,7	87,1	87,0	86,5
	westerse migratieachtergrond	86,2	89,3	88,2	88,0
	niet-westerse migratieachtergrond	92,9	93,6	93,7	94,4
Vo-vooropleidings-categorie	praktijkonderwijs	100,0	100,0	100,0	100,0
	vmbo zonder diploma	100,0	100,0	100,0	100,0
	havo/vwo zonder diploma	75,1	83,2	81,8	82,1
	vmbo B met diploma	99,9	99,9	99,9	100,0
	vmbo K met diploma	82,2	89,4	89,1	88,6
	vmbo G met diploma	66,9	77,6	77,1	75,5
	vmbo T met diploma	72,6	82,6	82,6	82,2
	havo/vwo met diploma	72,6	77,6	77,4	76,7
	vooropleiding vo onbekend				0,0
Lwoo	lwoo	94,5	95,5	95,9	95,8
	geen lwoo	81,2	86,4	86,2	86,1
Apc-gebied	apc-gebied	88,5	90,3	90,1	90,7
	geen apc-gebied	83,9	87,9	87,8	87,4

De score van 100 procent bij de vooropleidingscategorieën praktijkonderwijs en vmbo zonder diploma is een gevolg van de operationalisering en afbakening van de populatie voor de indicator kwalificatiewinst. Omdat gediplomeerden op niveau 1 met als vooropleiding praktijkonderwijs of vmbo zonder diploma buiten de populatie vallen, voldoen de overige studenten uit deze vooropleidingscategorieën automatisch aan de norm voor deze indicator.

Behaald diplomaniveau naar vooropleiding vo

Overzicht 9.4 (volgende pagina) bevat de onderliggende data voor de scores op de indicator kwalificatiewinst. Het overzicht geeft zicht op het bereikte diplomaniveau per vooropleidingscategorie. Daarbij wordt, voor elk van de vooropleidingscategorieën afzonderlijk, het bereikte diplomaniveau in 2019 en in 2022 met elkaar vergeleken. Dan blijkt dat het bereikte diplomaniveau voor studenten afkomstig uit het praktijkonderwijs en voor studenten die zonder vmbo-diploma in het mbo zijn gestroomd in 2022 hoger ligt dan in 2019. Dit geldt ook voor mbo-studenten afkomstig uit het vmbo met een diploma basis- en kaderberoepsgerichte leerweg, maar niet voor studenten afkomstig uit de andere vmbo-leerwegen en evenmin voor studenten uit havo/vwo (met of zonder diploma).

Overzicht 9.4 – Behaald diplomaniveau van gediplomeerden 2019 en 2022, naar vooropleiding vo

10 Doorstroom van mbo naar hbo

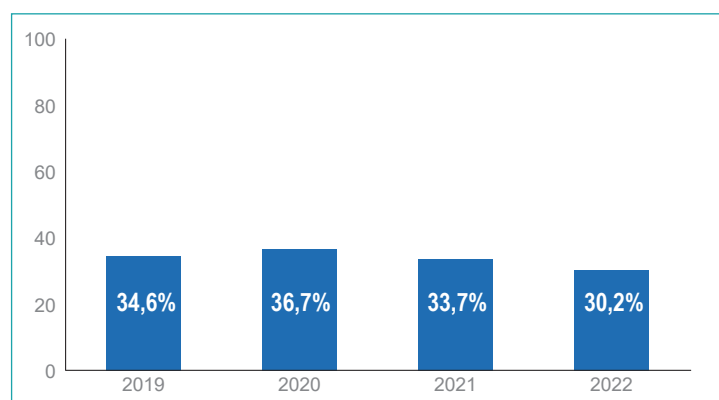
De doelgroep voor de indicator doorstroom mbo-hbo bestaat uit gediplomeerden op mbo niveau 4. De indicator wordt uitgedrukt in het percentage instellingsverlaters met een diploma op niveau 4 die op 1 oktober van het volgende teljaar staan ingeschreven in het hbo. Het gaat dus in de benchmark mbo om de *directe* doorstroom van mbo naar hbo. De indirecte (vertraagde) doorstroom wordt niet betrokken in de berekening van de indicator. Bij het berekenen van de doorstroom mbo-hbo is gebruik gemaakt van een DUO-bestand met data op geaggregeerd niveau. Hierdoor is het niet mogelijk om uitsplitsingen te maken naar studentkenmerken en slechts beperkt naar opleidingskenmerken. Een gedetailleerde specificatie van de succesindicator doorstroom mbo-hbo is online te vinden op <https://informatie-encyclopedie.nl/indicatoren>.

Doorstroom mbo-hbo voor de mbo-sector als geheel en naar soort instelling

Na een stijging in 2020¹⁸ zakte het percentage gediplomeerde mbo'ers op niveau 4 die doorstromen naar het hbo in de daaropvolgende jaren tot 30,2 procent in 2022. De oorzaak hiervan kan niet op basis van enkel cijfermatige analyses worden vastgesteld, maar het is waarschijnlijk dat de gunstige vooruitzichten op de arbeidsmarkt meer mbo-gediplomeerden lokken om te gaan werken en niet door te studeren in het hbo. Daarnaast wordt geopperd

dat de aangekondigde invoering van een nieuwe basisbeurs wellicht een rol speelt. Vanaf studiejaar 2023-2024 hebben alle studenten weer recht op deze beurs. Dit kan voor jongeren een reden zijn om de start van de studie een jaar uit te stellen¹⁹.

Overzicht 10.1 – Percentage doorstromers mbo–hbo van 2019 (2018/2019) t/m 2022 (2021/2022) (directe doorstroom van mbo-gediplomeerden niveau 4)

Overzicht 10.1 toont het jaarlijkse *percentage* studenten met een diploma niveau 4 dat direct doorstroomt naar het hbo. De hoogte van dit percentage wordt niet alleen bepaald door het aantal doorstromers vanuit het mbo (teller), maar ook door het aantal gediplomeerde mbo-instellingsverlaters (noemer). Overzicht 10.2 laat de ontwikkeling van beide zien. In 2022 ligt het aantal doorstromers mbo-hbo ruim 2.000 lager dan in 2021, een afname van negen procent. Tegelijkertijd steeg het aantal gediplomeerde mbo-instellingsverlaters met ruim 1.000 (1,5 procent). De combinatie van deze ontwikkelingen leidt tot een lager percentage doorstromers mbo-hbo in 2022.

18 Zoals eerder aangegeven, kan dit te maken hebben met de coronapandemie: onderzoek wijst erop dat jongeren in het eerste jaar van de coronapandemie langer in het onderwijs wilden blijven vanwege de onzekere vooruitzichten op de arbeidsmarkt door de economische gevolgen van de coronapandemie. Zie Zwetsloot, J. e.a. (2021). *Een onverwacht valse start op de arbeidsmarkt. De invloed van de coronapandemie op de overgang van het onderwijs naar de arbeidsmarkt. Tussenrapportage*. Amsterdam: SEO/Utrecht: Verweij Jonker Instituut; Bussink, H. e.a. (2022). *Een onverwacht valse start op de arbeidsmarkt. De invloed van de coronapandemie op de overgang van het onderwijs naar de arbeidsmarkt. Eindrapport*. Amsterdam: SEO/Utrecht: Verweij Jonker Instituut.

19 Zie <https://www.vereniginghogescholen.nl/actueel/actualiteiten/minder-nieuwe-bachelorstudenten-maar-sterke-groei-associate-degree>

Overzicht 10.2 – Aantal doorstromers, aantal instellingsverlaters en percentage doorstromers mbo-hbo 2019 - 2022

	2019	2020	2021	2022
Aantal doorstromers mbo-hbo (directe doorstroom vanuit niveau 4)	23.204	25.275	23.707	21.598
Aantal instellingsverlaters (met diploma niveau 4)	67.103	68.658	70.347	71.410
Percentage doorstromers (doorstromers / instellingsverlaters)	34,6%	36,8%	33,7%	30,2%

De doorstroom mbo-hbo nam in 2022 in alle schooltypen af, procentueel gezien het sterkst bij de vakinstellingen. De verschillen tussen de schooltypen zijn in 2022 klein.

Overzicht 10.3 – Percentage doorstromers mbo-hbo 2019 - 2022 per soort instelling (directe doorstroom van mbo-gediplomeerden niveau 4)

	2019	2020	2021	2022
	%	%	%	%
roc's	34,9%	36,9%	33,6%	30,3%
aoc's	35,1%	36,3%	33,6%	29,6%
vakinstellingen	30,6%	36,4%	34,9%	29,8%

Doorstroom mbo-hbo naar opleidingsdomein mbo

Het aandeel doorstromers naar het hbo loopt per opleidingsdomein van het mbo sterk uiteen. In 2022 was dit aandeel het grootst in de domeinen economie en administratie (47,3%), veiligheid en sport (42,4%) en ICT (41,4%). Opleidingsdomeinen met relatief weinig doorstromers zijn mobiliteit en voertuigen (12,3%), afbouw, hout en onderhoud (13,1%) en uiterlijke verzorging (17,3%). Overzicht 10.4 laat ook zien hoe de doorstroom in 2022 zich verhoudt tot 2019. Bij alle opleidingsdomeinen is de doorstroom mbo-hbo geslonken. In vier opleidingsdomeinen deed zich een daling voor met meer dan vijf procentpunt: economie en administratie, techniek en procesindustrie, voedsel, natuur en leefomgeving en veiligheid en sport. De daling is nog veel groter bij het domein 'cross-over', maar door een veranderde samenstelling van dit domein zijn de scores uit 2019 en 2022 niet goed met elkaar vergelijkbaar.

Overzicht 10.4 – Percentage doorstromers mbo-hbo in 2019 en in 2022 naar opleidingsdomein mbo (directe doorstroom van mbo-gediplomeerden niveau 4)

	2019	2022
	%	%
Afbouw, hout en onderhoud	16,5%	13,1%
Ambacht, laboratorium en gezondheidstechniek	33,5%	31,7%
Bouw en infra	42,1%	40,9%
Economie en administratie	53,9%	47,3%
Handel en ondernemerschap	29,6%	25,4%
Horeca en bakkerij	33,3%	27,5%
Informatie en communicatietechnologie	46,0%	41,4%
Media en vormgeving	32,0%	29,1%
Mobiliteit en voertuigen	14,9%	12,3%
Techniek en procesindustrie	31,1%	25,2%
Toerisme en recreatie	34,0%	29,2%
Transport, scheepvaart en logistiek	21,8%	21,1%
Uiterlijke verzorging	19,3%	17,3%
Veiligheid en sport	47,5%	42,4%
Voedsel, natuur en leefomgeving	31,7%	26,3%
Zorg en welzijn	26,3%	24,1%
Cross-over	52,8%	35,5%

Bijlagen

BIJLAGE 1 – JAARRESULTAAT 2019-2022 PER MBO-INSTELLING

	Jaarresultaat			
	2019	2020	2021	2022
	%	%	%	%
00GT ROC Albeda College	62,6%	66,0%	64,2%	62,7%
01AA Landstede	70,9%	72,6%	73,7%	67,3%
01NJ AOC Terra	75,2%	78,8%	71,1%	68,6%
01OE Yuverta			72,3%	66,6%
02OV Leidse instrumentmakers School	65,0%	62,3%	60,4%	63,2%
02PA Mediacollege Amsterdam	69,8%	73,6%	71,9%	65,0%
02PG Hout en Meubileringscollege	65,9%	67,7%	71,0%	63,9%
02PK Nimeto Utrecht	73,2%	73,7%	70,2%	63,7%
02PN Cibap	68,4%	78,4%	73,0%	67,2%
04CY ROC Rivor	78,5%	80,4%	80,8%	75,3%
04FO ROC Koning Willem I				71,5%
04NZ Soma College	80,4%	79,9%	85,3%	79,8%
05EA Scheepvaart en Transport College	68,8%	74,1%	71,2%	64,5%
08PG ROC Friese Poort	74,3%	76,2%	74,4%	72,0%
09MR Hoornbeeck College	87,7%	88,2%	88,3%	85,0%
14NZ Menso Alting College Mbo	69,3%	72,3%	79,8%	76,4%
14YD Lentiz	76,3%	77,6%	78,1%	71,3%
17WH SVO Opleidingen	73,9%	76,1%	79,6%	70,3%
20MQ ROC Da Vinci College	66,8%	72,6%	64,8%	63,6%
21CY Prinsentuin College	76,2%	71,7%	66,4%	63,3%
23JA Grafisch Lyceum Rotterdam	72,0%	73,1%	73,6%	66,6%
23KG Grafisch Lyceum Utrecht	71,4%	74,8%	73,4%	68,8%
24ZZ ROC Graafschap College	75,9%	78,6%	80,9%	75,7%
25EF Vonk				72,7%
25GV Aeres MBO			76,6%	71,2%
25LF ROC Rijn IJssel	66,9%	69,5%	70,1%	66,8%
25LG ROC Friesland College	67,8%	69,6%	68,4%	62,7%
25LH ROC Midden Nederland	69,7%	71,3%	71,1%	67,1%
25LJ ROC Ter AA	76,5%	71,8%	74,4%	67,6%
25LN mboRijnland	68,3%	70,6%	73,2%	66,5%
25LP ROC Zadkine	65,5%	67,1%	65,6%	59,3%
25LR ROC Flevoland	62,4%	71,1%	63,1%	61,2%
25LT ROC Gilde Opleidingen	74,9%	76,6%	74,0%	68,6%
25LU ROC Alfa College	70,1%	72,5%	71,4%	67,5%
25LV SG De Rooi Pannen	73,0%	75,5%	75,8%	69,8%
25LW ROC Noorderpoortcollege	70,7%	71,8%	68,7%	64,3%
25LX Curio	71,8%	72,7%	73,4%	69,8%
25LZ ROC Tilburg	69,7%	72,3%	73,3%	67,2%
25MB Summa College	71,5%	74,1%	74,8%	69,5%

	Jaarresultaat			
	2019	2020	2021	2022
	%	%	%	%
25PJ Deltion College	69,5%	73,7%	72,2%	69,7%
25PL VISTA college	75,0%	74,4%	75,9%	71,0%
25PM ROC Onderwijsgroep A12	73,0%	75,9%	73,5%	69,9%
25PN ROC Nijmegen	71,3%	74,0%	73,4%	69,2%
25PT ROC Horizon College	74,0%	72,2%	71,5%	69,5%
25PV Scalda	74,9%	76,8%	72,3%	70,4%
25PW ROC Drenthe College	72,4%	72,2%	70,8%	67,3%
25PX ROC Nova College	69,6%	73,9%	73,9%	70,7%
25PZ ROC van Amsterdam	63,2%	72,1%	69,2%	63,8%
25RA Regio College	66,0%	69,8%	73,7%	65,6%
27DV ROC Aventus	73,6%	76,1%	72,8%	69,2%
27GZ ROC Mondriaan	68,0%	70,7%	73,3%	67,2%
27YU ROC van Twente	78,6%	78,6%	77,9%	74,3%
30BC SintLucas	75,1%	75,4%	76,4%	70,7%
30RM ROC TOP	62,3%	64,8%	61,2%	56,8%
30RN MBO Utrecht	67,7%	72,9%	72,7%	68,2%
30RR MBO Amersfoort	68,4%	70,9%	71,6%	65,9%
31JC Zone.college	73,0%	73,1%	74,0%	69,7%

BIJLAGE 2 – OVERZICHT VAN ALLE SCORES PER INSTELLING 2022

Instelling	Indicator							
	jaar- resultaat	diploma- resultaat	starters- resultaat	passende plaatsing	passend diploma	op- stroom	kwalificatie- winst	doorstroom naar hbo
00GT ROC Albeda College	62,7%	64,0%	78,5%	93,9%	55,0%	21,7%	90,8%	30,2%
01AA Landstede	67,3%	68,2%	83,0%	92,2%	59,1%	16,7%	89,2%	29,6%
01NJ AOC Terra	68,6%	69,6%	79,8%	92,0%	56,5%	14,0%	84,4%	37,0%
01OE Yuverta	66,6%	66,7%	80,0%	89,0%	56,2%	13,8%	85,8%	24,8%
02OV Leidse instrumentmakers School	63,2%	63,2%	83,1%	95,5%	50,0%	13,3%	77,5%	26,1%
02PA Mediacollege Amsterdam	65,0%	64,8%	80,0%	99,0%	62,4%	20,2%	97,0%	30,6%
02PG Hout en Meubileringscollege	63,9%	62,9%	76,7%	90,7%	54,5%	16,3%	90,4%	21,0%
02PK Nimeto Utrecht	63,7%	62,9%	77,2%	88,8%	57,0%	25,5%	92,3%	27,2%
02PN Cibap	67,2%	66,9%	79,6%	94,3%	64,3%	21,7%	96,9%	31,2%
04CY ROC Rivior	75,3%	75,3%	84,8%	89,0%	61,5%	13,0%	73,3%	20,0%
04FO ROC Koning Willem I	71,5%	72,1%	83,9%	88,0%	60,4%	20,4%	85,9%	33,9%
04NZ Soma College	79,8%	79,5%	86,9%	66,4%	59,8%	10,7%	76,9%	7,6%
05EA Scheepvaart en Transport College	64,5%	66,4%	76,3%	80,4%	52,1%	12,8%	81,7%	21,3%
08PG ROC Friese Poort	72,0%	73,6%	85,4%	90,6%	62,3%	18,3%	87,6%	26,0%
09MR Hoornbeeck College	85,0%	87,2%	93,6%	81,1%	67,7%	25,1%	80,5%	21,9%
14NZ Menso Alting College Mbo	76,4%	76,5%	81,6%	94,3%	70,8%	23,2%	94,2%	34,9%
14YD Lentiz	71,3%	71,7%	82,8%	93,6%	64,9%	13,5%	91,5%	38,2%
17WH SVO Opleidingen	70,3%	74,2%	80,5%	47,9%	44,1%	29,9%	56,7%	14,9%
20MQ ROC Da Vinci College	63,6%	64,1%	81,1%	90,1%	54,0%	15,5%	87,8%	27,3%
21CY Prinsentuin College	63,3%	64,5%	74,6%	85,5%	51,4%	10,5%	83,9%	28,6%
23JA Grafisch Lyceum Rotterdam	66,6%	67,1%	78,4%	98,3%	63,9%	25,2%	97,5%	38,7%
23KG Grafisch Lyceum Utrecht	68,8%	68,2%	80,0%	97,3%	66,5%	27,0%	98,4%	36,7%
24ZZ ROC Graafschap College	75,7%	76,7%	85,7%	86,6%	64,2%	23,7%	86,4%	30,1%
25EF Vonk	72,7%	72,9%	82,1%	85,0%	60,5%	18,5%	82,1%	23,0%
25GV Aeres MBO	71,2%	71,8%	82,0%	90,7%	59,9%	12,4%	82,9%	26,8%
25LF Rijn IJssel	66,8%	66,9%	79,1%	91,9%	58,6%	25,3%	91,2%	29,1%
25LG ROC Friesland College	62,7%	62,5%	76,2%	89,7%	53,0%	19,1%	87,0%	28,6%
25LH ROC Midden Nederland	67,1%	68,5%	80,9%	90,2%	59,6%	18,0%	88,8%	29,5%
25LJ ROC Ter AA	67,6%	67,7%	79,9%	88,5%	58,4%	17,2%	87,8%	33,3%
25LN mboRijnland	66,5%	67,7%	81,3%	92,6%	58,2%	19,4%	89,4%	32,0%
25LP ROC Zadkine	59,3%	61,0%	78,1%	90,7%	50,9%	19,4%	87,8%	32,7%
25LR ROC Flevoland	61,2%	63,1%	81,4%	94,2%	54,3%	19,7%	92,9%	33,7%
25LT ROC Gilde Opleidingen	68,6%	70,9%	82,6%	89,4%	58,8%	17,8%	88,3%	26,7%
25LU ROC Alfa College	67,5%	68,5%	81,9%	90,5%	58,0%	21,9%	90,2%	30,5%
25LV SG De Rooi Pannen	69,8%	71,2%	77,3%	89,4%	61,8%	23,2%	90,9%	39,6%
25LW ROC Noorderpoortcollege	64,3%	66,9%	81,9%	92,6%	56,7%	17,7%	89,6%	26,6%
25LX Curio	69,8%	70,5%	83,8%	87,8%	57,6%	19,8%	84,8%	32,7%
25LZ ROC Tilburg	67,2%	68,3%	79,4%	86,6%	58,2%	20,1%	83,3%	21,1%
25MB Summa College	69,5%	69,5%	81,7%	91,0%	59,2%	21,8%	88,5%	32,3%
25PJ ROC Deltion College	69,7%	69,8%	82,7%	87,2%	59,3%	18,8%	87,6%	28,5%
25PL VISTA college	71,0%	73,0%	85,2%	93,0%	62,8%	18,5%	89,1%	33,7%
25PM ROC Onderwijsgroep A12	69,9%	71,6%	84,5%	87,0%	58,8%	16,2%	83,5%	31,3%
25PN ROC Nijmegen	69,2%	70,6%	81,7%	89,2%	57,1%	22,8%	84,6%	31,1%
25PT ROC Horizon College	69,5%	70,4%	81,7%	88,4%	58,6%	18,4%	86,3%	30,4%
25PV Scalda	70,4%	71,6%	83,4%	88,6%	59,8%	20,1%	85,5%	27,7%
25PW ROC Drenthe College	67,3%	68,9%	83,3%	91,9%	58,3%	18,6%	87,8%	27,2%
25PX ROC Nova College	70,7%	70,8%	83,4%	91,0%	61,3%	19,2%	88,0%	30,9%
25PZ ROC van Amsterdam	63,8%	65,9%	79,7%	92,1%	56,3%	23,7%	92,1%	31,1%
25RA Regio College	65,6%	65,1%	78,5%	87,8%	56,8%	20,3%	89,6%	28,9%

Instelling	Indicator							
	jaar- resultaat	diploma- resultaat	starters- resultaat	passende plaatsing	passend diploma	op- stroom	kwalificatie- winst	doorstroom naar hbo
27DV ROC Aventus	69,2%	70,4%	82,2%	89,7%	60,1%	18,8%	86,5%	28,2%
27GZ ROC Mondriaan	67,2%	68,4%	82,9%	91,8%	57,9%	17,6%	89,2%	32,1%
27YU ROC van Twente	74,3%	77,5%	89,1%	92,1%	65,4%	24,1%	90,6%	38,4%
30BC SintLucas	70,7%	70,5%	84,2%	99,1%	69,4%	17,0%	98,8%	34,1%
30RM ROC TOP	56,8%	61,8%	74,4%	95,3%	51,4%	11,5%	93,0%	23,3%
30RN MBO Utrecht	68,2%	69,8%	79,3%	97,9%	64,0%	24,1%	95,4%	36,9%
30RR MBO Amersfoort	65,9%	66,4%	79,9%	88,3%	57,6%	15,0%	88,5%	24,6%
31JC Zone.college	69,7%	69,9%	78,8%	88,8%	56,5%	17,2%	85,0%	37,7%

BIJLAGE 3 – POPULATIE T.B.V. INDICATOREN 2022

		jaar- resultaat	diploma- resultaat	starters- resultaat	passende plaatsing	passend diploma	opstroom	kwalificatie- winst	doorstroom naar hbo
	Totaal aantal	206.948	185.443¹	157.523	157.523	185.443¹	122.154	115.944¹	71.410²
Niveau	niveau 2	49.433		40.931	40.931		49.586		
	niveau 3	50.558		31.220	31.220		72.568		
	niveau 4	106.957		85.372	85.372				
Leerweg	bbl	58.656		42.517	42.517		49.034		
	bol	135.985		114.316	114.316		72.144		
	examendeelnemer	12.307		689	689		975		
Opleidings- sector	niet gespecificeerd naar sector	176		507	507		29		
	techniek en gebouwde omgeving	28.051		20.443	20.443		26.854		
	mobiliteit, transport, logistiek, maritiem	15.712		11.141	11.141		13.425		
	zorg, welzijn en sport	69.565		55.235	55.235		35.719		
	handel	20.505		14.127	14.127		7.235		
	creatieve industrie en ICT	18.846		15.548	15.548		5.626		
	voedsel, groen en gastvrijheid	26.688		20.102	20.102		18.728		
	zakelijke dienstverlening en veiligheid	23.513		16.355	16.355		12.201		
	specialistisch vakmanschap	1.248		1.139	1.139		245		
	bovensectoraal	2.644		2.926	2.926		2.092		
Geslacht	man	106.278	94.293	80.805	80.805	94.293	71.942	57.581	
	vrouw	100.669	91.149	76.718	76.718	91.149	50.212	58.394	
Leeftijds- categorie	jonger dan 18 jaar	33.398	28.126	94.896	94.896	28.126	44.816	7.657	
	18-22 jaar	128.049	115.187	34.997	34.997	115.187	54.769	87.160	
	23-26 jaar	19.048	17.632	7.347	7.347	17.632	8.263	12.254	
	27-29 jaar	6.449	5.914	4.012	4.012	5.914	3.438	3.752	
	30-39 jaar	10.151	9.344	8.084	8.084	9.344	5.720	4.712	
	40 jaar of ouder	9.853	9.240	8.187	8.187	9.240	5.148	441	
Migratie- achtergrond	Nederlandse achtergrond	145.588	131.270	110.745	110.745	131.270	85.531	87.354	
	westerse migratieachtergrond	12.371	11.203	9.928	9.928	11.203	6.934	6.240	
	niet-westerse migratieachtergrond	48.921	42.904	36.782	36.782	42.904	29.651	22.379	
	onbekend	68	66	68	68	66	38	3	
Vo-voor- opleidings- categorie	praktijkonderwijs	6.530	5.207	4.835	4.835	5.207	6.647	3.324	
	vmbo zonder diploma	14.409	12.153	10.205	10.205	12.153	11.360	6.916	
	havo/vwo zonder diploma	6.103	5.844	5.821	5.821	5.844	1.546	3.780	
	vmbo B met diploma	38.610	30.808	22.948	22.948	30.808	36.595	21.812	
	vmbo K met diploma	47.243	42.696	36.093	36.093	42.696	32.398	28.784	
	vmbo G met diploma	9.200	8.641	7.507	7.507	8.641	3.756	6.466	
	vmbo T met diploma	58.243	55.706	47.554	47.554	55.706	15.596	39.271	
	havo/vwo met diploma	8.185	7.795	7.431	7.431	7.795	2.358	5.623	
	vooropleiding vo onbekend	18.425	16.593	15.129	15.129	16.593	11.898	0	
Lwoo	lwoo	38.058	32.362	19.044	19.044	32.362	27.667	23.744	
	geen lwoo	150.465	136.488	123.350	123.350	136.488	82.589	92.232	
	vooropleiding vo onbekend	18.425	16.593	15.129	15.129	16.593	11.898	0	
Apc-gebied	apc-gebied	49.698	44.302	36.760	36.760	44.302	28.943	24.434	
	geen apc-gebied	157.250	141.141	120.763	120.763	141.141	93.211	91.542	

¹ De indicatoren 'diplomaresultaat', 'passend diploma' en 'kwalificatiewinst' worden niet uitgesplitst naar opleidingskenmerken, alleen naar persoonskenmerken.

² Voor de indicator 'doorstroom mbo-hbo' is geen uitsplitsing mogelijk naar studentkenmerken.

BIJLAGE 4 – MBO-STUDENTENPOPULATIE PER 1-10-2022 NAAR LEEFTIJDSCATEGORIE

		Leeftijdscategorie						Totaal
		jonger dan 18 jaar	18 t/m 22 jaar	23 t/m 26 jaar	27 t/m 29 jaar	30 t/m 39 jaar	40 jaar en ouder	
	Totaal aantal	157.332	247.401	36.025	12.748	21.961	19.502	494.969
Niveau	entree	8.205	5.111	943	462	572	518	15.811
	niveau 2	31.390	35.617	5.146	2.083	3.469	3.437	81.142
	niveau 3	25.928	54.871	10.240	4.112	7.809	7.559	110.519
	niveau 4	91.809	151.802	19.696	6.091	10.111	7.988	287.497
Leerweg	bbl	20.085	52.013	17.598	8.771	19.615	18.752	136.834
	bol	135.650	189.662	16.974	3.596	1.691	269	347.842
	examendeelnemer	1.593	5.721	1.453	381	655	481	10.284
Opleidingssector	niet gespecificeerd naar sector	281	92	6	0	0	0	379
	techniek en gebouwde omgeving	19.274	34.270	6.016	2.570	4.737	2.133	69.000
	mobiliteit, transport, logistiek, maritiem	10.058	18.560	2.505	688	949	500	33.260
	zorg, welzijn en sport	46.235	78.053	14.432	6.112	12.436	14.566	171.834
	handel	13.743	22.779	2.504	528	643	294	40.491
	creatieve industrie en ICT	17.109	27.285	2.884	510	274	48	48.110
	voedsel, groen en gastvrijheid	21.616	30.610	2.951	773	924	483	57.357
	zakelijke dienstverlening en veiligheid	17.736	25.453	2.939	796	880	628	48.432
	specialistisch vakmanschap	445	1.288	489	228	465	268	3.183
	entree	8.205	5.111	943	462	572	518	15.811
	bovensectoraal	2.630	3.900	356	81	81	64	7.112
Geslacht	man	82.752	131.614	18.349	6.024	9.767	5.450	253.956
	vrouw	74.579	115.785	17.676	6.724	12.194	14.052	241.010
Migratie-achtergrond	Nederlandse achtergrond	117.994	171.306	21.185	7.351	13.654	13.518	345.008
	westerse migratieachtergrond	8.896	14.744	2.204	809	1.695	1.874	30.222
	niet-westerse migratieachtergrond	30.347	61.293	12.630	4.577	6.570	4.086	119.503
	onbekend	95	58	6	11	42	24	236
Vo-vooropleidings-categorie	praktijkonderwijs	3.143	10.622	2.171	564	277	0	16.777
	vmbo zonder diploma	10.236	18.025	4.413	1.314	1.274	1	35.263
	havo/vwo zonder diploma	7.567	9.176	779	243	284	0	18.049
	vmbo B met diploma	20.713	39.005	7.415	2.473	3.584	0	73.190
	vmbo K met diploma	40.918	60.077	6.651	2.097	4.004	371	114.118
	vmbo G met diploma	10.693	12.830	896	294	328	0	25.041
	vmbo T met diploma	61.077	81.277	6.533	1.971	2.906	205	153.969
	havo/vwo met diploma	1.413	10.812	3.059	1.129	1.899	1.211	19.523
	vooropleiding vo onbekend	1.572	5.577	4.108	2.663	7.405	17.714	39.039
Lwoo	lwoo	12.815	40.560	8.254	2.606	2.988	50	67.273
	geen lwoo	142.945	201.264	23.663	7.479	11.568	1.738	388.657
	vooropleiding vo onbekend	1.572	5.577	4.108	2.663	7.405	17.714	39.039
Apc-gebied	apc-gebied	31.739	56.974	11.654	4.213	6.448	4.633	115.661
	geen apc-gebied	125.593	190.427	24.371	8.535	15.513	14.869	379.308

BIJLAGE 5 – STATISTISCHE SAMENHANG TUSSEN DE INDICATOREN VOOR STUDIESUCCESS

In overzicht B5.1 is te zien in welke mate en in welke richting de scores op de afzonderlijke indicatoren voor studiesucces - op het niveau van de mbo-sector als geheel - *statistisch* samenhangen. Het overzicht laat een sterke positieve samenhang zien tussen de indicatoren jaarresultaat, diplomaresultaat, startersresultaat en passend diploma (hoge waarde voor Pearson's r). Mbo-instellingen die een relatief hoge score behalen voor één van deze vier indicatoren, halen ook vaak een relatief hoge score op de andere drie indicatoren. De samenhang tussen deze vier diplomagerichte indicatoren en de overige indicatoren varieert in sterkte en is deels negatief. Dat geldt bijvoorbeeld voor enerzijds jaar- en diplomaresultaat en anderzijds kwalificatiewinst. Dit betekent dat instellingen met een relatief hoge score voor jaar- of diplomaresultaat vaker dan gemiddeld relatief laag scoren op kwalificatiewinst en vice versa. De indicator passende plaatsing hangt sterk positief samen met kwalificatiewinst, maar niet met jaar- en diplomaresultaat.

Dit is een indicatie dat plaatsing op een hoog niveau relatief vaak gepaard gaat met een hoog diplomaniveau, maar niet de kans vergroot op het halen van een diploma als zodanig. Ook als we kijken naar de resultaten voor de afzonderlijke student- en opleidingscategorieën²⁰, valt op dat de patronen voor passende plaatsing en kwalificatiewinst onderling sterke gelijkenis vertonen, maar deels afwijken van die bij de diplomagerichte indicatoren jaar-, diploma- en startersresultaat. Zo hebben studenten met een (niet-westerse en westerse) migratieachtergrond en studenten die in een apc-gebied wonen, voor passende plaatsing en kwalificatiewinst een hogere score dan gemiddeld; bij jaar-, diploma- en startersresultaat hebben zij juist een lagere score. Dat bevestigt dat er een relatie is tussen het niveau van plaatsing en het behaald diplomaniveau (beide in relatie tot de vooropleiding), maar dat dit niet vanzelfsprekend positief samenhangt met het rendement in termen van behaalde diploma's.

Overzicht B5.1 – Correlatie tussen de indicatoren voor studiesucces 2022 (Pearson's r - correlaties op instellingsniveau, N=57)

Indicator	jaarresultaat	diplomaresultaat	startersresultaat	passende plaatsing ¹	passend diploma	opstroom	kwalificatiewinst	doorstroom naar hbo
jaarresultaat		,97**	,79**	-,32*	,64**	,16	-,30*	-,12
diplomaresultaat			,80**	-,38**	,57**	,18	-,35*	-,14
startersresultaat				-,14	,51**	,09	-,22	-,09
passende plaatsing					,41*	-,07	,84**	,65**
passend diploma						,25	,50**	,39**
opstroom							,15	,29*
kwalificatiewinst								,63**

* statistisch significant (p<.05)

** statistisch significant (p<.01)

¹ Om een directe vergelijking met startersresultaat mogelijk te maken, is gekozen voor passende plaatsing 2021.

Bij het duiden van de correlaties in overzicht B5.1 moet in de meeste gevallen rekening worden gehouden met verschillen in de (afbakening van de) populatie van de indi-

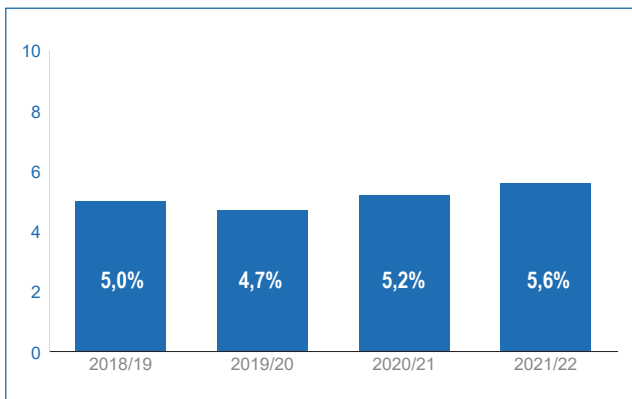
catoren en de mogelijke invloed hiervan op de patronen in het overzicht. Om die reden is het overzicht gebaseerd op scores op instellingsniveau, niet op deelnemersniveau.

20 Zie de overzichten 3.3, 3.5, 4.3, 5.3, 6.3 en 9.3 in de voorgaande hoofdstukken.

BIJLAGE 6 – DOMEINSWITCHERS EN INSTELLINGSSWITCHERS 2018/19 – 2021/22

Domeinswitchers gaan over verandering van opleidingsdomein binnen dezelfde mbo-instelling. De populatie bestaat uit de eerstejaars studenten in een mbo-instelling in een bepaald teljaar. Overzicht B6.1 laat zien welk percentage van deze studenten een jaar later in dezelfde mbo-instelling in een ander domein is ingeschreven, zonder dat in het eerste jaar een diploma is behaald.

Overzicht B6.1 – Domeinswitchers 1ejaars mbo-studenten 2018/19 tot en met 2021/22

Instellingsswitchers gaan over verandering van mbo-instelling. De populatie bestaat uit alle studenten in een mbo-instelling in een bepaald teljaar. Overzicht B6.2 laat zien welk percentage van deze studenten een jaar later in een andere mbo-instelling is ingeschreven. Het maakt daarbij niet uit of de student in dat studiejaar wel of niet een diploma heeft behaald.

Overzicht B6.2 – Instellingsswitchers mbo-studenten 2018/19 tot en met 2021/22

